

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BRANŞINDAN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ
BRANŞINA GEÇİŞ YAPAN ÖĞRETMENLERİN YETERLİKLERİ

Tayfun AKBABA

ORCID: 0000-0002-3683-8425

Danışman

Doç. Dr. Mehtap YILDIZ

ORCID: 0000-0001-8553-7154

Konya - 2024

ÖNSÖZ

Çocukların doğduğu andan itibaren yaşamları boyunca gelişimlerinde eğitimin yeri oldukça önemlidir. Okullarda işlenen beden eğitimi ve spor dersi çocukların gelişimine oldukça katkı sağlarken, bu dersi yürüten beden eğitimi ve spor öğretmenleri öğrencilerin gelişimindeki rolü oynayan en önemli parçadır. İlkokuldan başlayarak beden eğitimi ve spor dersleri, çocukların bedensel, zihinsel ve duyuşsal anlamda gelişmelerine katkı sağlayarak, toplumda kendilerini kanıtlamış bir şekilde hayat sürmelerini sağlamalarına yardımcı olmaktadır. Çocukların gelişimlerine bu kadar etkisi olan öğretmenlerinde yeterince donanımlı, tecrübeli ve yeterliliklerinin fazla olması gerekmektedir. Sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin yeterliliklerinin belirlenmesi, beden eğitimi ve spor dersinin çocuklara daha fazla katkı sağlaması ve beden eğitimi ve spor dersinin ne kadar önemli bir ders olduğunun farkına varılması açısından önemlidir. Buradan hareketle ilkokulda eğitim veren sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersi ile alakalı yeterli bilgiye sahip olması ve öğrencilere beden eğitimi ve spor dersinin önemini anlatarak ders işleme oldukça önemlidir. Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor ile alakalı lisans eğitiminde almış oldukları derslerin daha kapsamlı olması beden eğitimi ve spor derslerini daha verimli ve rahat işlemelerini sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın her aşamasında bana yol gösteren, bilgi ve tecrübelerini sürekli aktaran, kısacası bu çalışmaya mimarlık yapan değerli danışmanım Doç. Dr. Mehtap YILDIZ hocama teşekkür ederim.

Tayfun AKBABA

26.11.2024

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	v
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıtlılar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	4
2. ALAN YAZIN	6
2.1. Yeterlik	6
2.2. Öğretmenlik Mesleği Yeterliği	7
2.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yeterliği	8
2.4. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Spor Dersi.....	10
2.5. Sınıf Öğretmenliği.....	11
2.6. Sınıf Öğretmeninin Yeterliği	11
2.7. Sınıf Öğretmenleri ve Beden Eğitimi ve Spor Dersi.....	12
3. YÖNTEM	17
3.1. Araştırmanın Modeli	17
3.2. Araştırmanın Felsefi Varsayımı ve Yorumlayıcı Çatısı	17
3.3. Araştırmanın Deseni.....	18
3.4. Araştırma Grubu	18
3.5. Veri Toplama Araçları.....	19
3.5.1. Kişisel Bilgi Formu.....	19
3.5.2. Görüşme Formu	20
3.6. Verilerin Toplanması ve Saha Uygulama Süreci	21
3.7. Verilerin Analizi	21

4. BULGULAR	24
5. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER.....	40
5.1. Tartışma	40
5.2. Sonuç	46
5.3. Öneriler.....	47
KAYNAKLAR.....	48
EKLER	57
Ek-1 Kişisel Bilgi Formu	57
Ek-2 Görüşme Formu.....	58
Ek-3 Etik Kurul Kararı.....	59

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Sınıf Öğretmenliği Branşından Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Branşına Geçiş Yapan Öğretmenlerin Yeterlikleri başlıklı tez çalışmamın İç Kapak, Özetler, Ekler ve Ana Bölümlerden (Giriş, Alan Yazın, Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuçlar ve Öneriler) oluşan toplam 47 sayfalık kısmına ilişkin, 25/11/2024 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 10 olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez kabul sayfası hariç,
2. Tez çalışması orijinallik raporu hariç,
3. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
4. Önsöz hariç,
5. İçindekiler hariç
6. Simgeler ve kısaltmalar hariç,
7. Kaynakça hariç,
8. Alıntılar dâhil,
9. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre intihal içermediği; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

26/11/2024

Tayfun AKBABA

Doç. Dr. Mehtap YILDIZ

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

26/11/2024

Tayfun AKBABA

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

DPT : Devlet Planlama Teşkilatı

ÖZET

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BRANŞINDAN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BRANŞINA GEÇİŞ YAPAN ÖĞRETMENLERİN YETERLİKLERİ

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenliği branşından beden eğitimi ve spor öğretmenliği branşına geçiş yapan öğretmenlerin yeterliklerinin araştırılmasıdır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan aşırı veya aykırı durum örnekleme yöntemi ile belirlemiştir. Araştırma grubunu Hatay ilinde görev yapan sınıf öğretmenliği branşından beden eğitimi ve spor öğretmenliği branşına geçiş yapan 13 (12 erkek, 1 kadın) öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre katılımcıların sınıf öğretmeni olarak yetişmiş bir öğretmen olarak beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi ve spor dersini yürütmeleri hususundaki görüşlerinde deneyim ve eğitim ve niteliksel eksiklik temaları altında sırasıyla; spor geçmişi sayesinde zorluk çekmeme, destek alarak çözüm üretme, üniversite eğitimi sayesinde problem yaşamama, uygulama ve teoride problem yaşama, araç gereç eksikliğinden dolayı yetersizlik hissine kapılma görüşlerini ifade ettikleri, beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki görüşlerinde beden eğitimi ve spor dersinin verimliliğini arttıracak çözüm önerileri teması altında sırasıyla; yeterli altyapı ve materyaller sağlanmalı, etkinlikler çeşitlendirilmeli, ders sayısı artırılmalı, severek ve vicdan duygusuyla yapılmalı, küçük ölçekli okullar yaygınlaştırılmalı, konular açıklayıcı ve uygulamalı biçimde aktarılabilir, öğrenciler ile yetenek düzeylerine göre bireysel olarak ilgilenilmeli, popüler spor dallarında öğrencilerin bilgi sahibi olmaları sağlanmalı görüşlerini ifade ettikleri, beden eğitimi ve spora ilişkin bilgi ve becerilerini nasıl buldukları hususundaki görüşlerinde yetenek düzeyi teması altında sırasıyla; profesyonel olmasa da yeterli olunduğunun düşünülmesi, eksikliklerin olması ama giderilmesi için uğraşılması, beceri ve yetenek Allah vergisi görüşlerini ifade ettikleri, beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik görüşlerinde spor bilincinin olgunlaşmaması ve sınıf yönetimi temaları altında sırasıyla; fiziki koşullar ve araç-gereç yetersizliği, bilgi eksikliği, beden eğitimi dersinin angarya bir ders olarak görülmesi, görev tanımında olmayan işlerin yapılmak zorunda kalınması, ders saatinin yetersizliği, destek verilmemesi, açık ve geniş alanda öğrencileri kontrol etmenin zor olması, ergenlik dönemindeki öğrencileri yönetmede zorlukların olması, davranışların beden eğitimi öğretmenleri gibi olmaması görüşlerini ifade ettikleri, üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdikleri hususundaki görüşlerinde donanım yetersiz ve yeterli hissetme teması altında sırasıyla; eğitim yetersiz ama kişisel gelişim önemsenmeli, beden eğitimi öğretmenleri gibi olunması mümkün değil, kolay geçilen bir ders olduğu için bu yan dalın seçilmesi, alınan eğitimin ortaokul kademesi için yeterli olması, yetersizlik hissi nedeniyle branşına tekrar dönenlerin olması, beden eğitimi öğretmenleri kadar iyi yetiştirildiklerine inanılması, sporun içinde olmanın faydasının görülmesi, faydasının olduğunun düşünülmesi görüşlerini ifade ettikleri tespit edilmiştir. Sonuç olarak alan değişikliği yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerini verimli bir şekilde işleyemedikleri ve eğitime ihtiyaçları olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Yeterlik

ABSTRACT

Department of Physical Education and Sports
Physical Education and Sports
Master's Thesis

COMPETENCIES OF TEACHERS TRANSITIONING FROM CLASSROOM TEACHING TO PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHING

The purpose of this research is to investigate the competencies of teachers who transitioned from classroom teaching to physical education and sports teaching. In the research, interview method, one of the qualitative research designs, was used. The research group was determined using extreme or anomalous case sampling, which is one of the purposeful sampling methods. The research group consists of 13 (12 male, 1 female) teachers who transferred from classroom teaching to physical education and sports teaching in Hatay province. In research, the data were evaluated using the content analysis method. According to the results of the research, it was designated that after the participants transitioned to physical education and sports teaching as a teacher who was trained as a classroom teacher, they expressed their views on conducting physical education and sports lessons under the themes of experience and education and qualitative deficiency, respectively; sufficient infrastructure and materials should be provided, activities should be diversified, the number of lessons should be increased, they should be done with love and conscience, small-scale schools should be made widespread, subjects should be conveyed in an explanatory and practical way, students should be dealt with individually according to their talent levels, students should be provided with information in popular sports branches. In their views on how they find their knowledge and skills related to physical education and sports, under the theme of talent level, they expressed the following views, respectively; thinking that one is sufficient even if one is not professional, having deficiencies but trying to eliminate them, and talent and ability being God-given. In their opinions about the problems they encountered while conducting physical education and sports lessons, they expressed the following views under the themes of immaturity of sports awareness and classroom management, respectively; inadequacy of physical conditions and equipment, lack of information, seeing physical education lessons as a chore, having to do things that are not in the job description, inadequacy of lesson hours, lack of support, difficulty in controlling students in open and wide areas, difficulties in managing students in adolescence, and behaviors not being like physical education teachers. In their opinions on how they evaluated the physical education and sports education they received in the department of classroom teaching during their university education in terms of the professional knowledge and skills it provided, under the theme of feeling inadequate and adequate equipment, they expressed the following opinions, respectively; education is inadequate but personal development should be considered, it is not possible to be like physical education teachers, this sub-branch was chosen because it was an easy course to pass, the education received was sufficient for the secondary school level, there were those who returned to the branch due to the feeling of inadequacy, they believed that they were trained as well as physical education teachers, they saw the benefits of being involved in sports, they thought it was beneficial. As a result, it was concluded that classroom teachers who changed their fields could not teach physical education and sports lessons efficiently and needed training.

Keywords: Classroom Teaching, Physical Education and Sports Teaching, Competence

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Bu bölümü problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, sayıtlar, sınırlılıklar ve tanımlar oluşturmaktadır.

1.1. Problem Durumu

İlkokullarda verilen eğitimin kalitesinin yüksek olması öğretmenlerin kalitesine ve yeterliliğine bağlıdır. Eğitim verilen ortamların kalite standartlarını yukarı çekmek için fiziksel ortamları iyileştirmek gerekmektedir. Bunun gerçekleşmesine de nitelikli öğretmenlerin destek olması şarttır. Buradan hareketle okulların niteliğini arttıracak en önemli unsurun öğretmen olduğu ifade edilebilir (Maulana, Opdenakker ve Bosker, 2016; Telli, Brok ve Çakıroğlu, 2008).

İlkokullardaki sorunların başında hangi derslere branş hangi derslere sınıf öğretmenlerinin girmesi gerektiği konusudur. İlkokullarda öğrencilere kazandırılacak becerilerin neler olacağı konusundaki tartışmalar bir yana verilecek eğitimlerin hangi öğretmenler tarafından olacağı da tartışmaların çıkış noktasıdır (Erol ve Başaran, 2020).

Türkiye’de sınıf öğretmenlerinden beklenti oldukça fazladır. Toplumun ilkokula vermiş olduğu önem sınıf öğretmenlerinin yetişmesini de etkilemektedir. Bu konuda hem toplumun hem de devletin eğitimden beklentisi oldukça fazladır. Bu fazlaşan beklentide sınıf öğretmenlerinin yetişmesinde değişimlere neden olmaktadır (Güzelbey, 2006).

Beden eğitimi ve spor derslerinin genel olarak ilkokul düzeyinde istenilen düzeyde ve yeterli verimliliğe ulaşmadan öğrencilere verildiği görülmektedir. Bunun nedeni dersi işleyen sınıf öğretmenlerinin yeterli donanım ve beceriye sahip olmamasıdır. Sınıf öğretmenlerinin üniversitede almış oldukları beden eğitimi ve spor derslerinin yetersiz olması ve bu şekilde mezun olmaları, onların ilköğretimde derslerin uygulanma noktasında zayıf olmalarına neden olduğu söylenebilir. Bu durumu önlemek için sınıf öğretmenlerinin üniversitede yeterli düzeyde eğitim almaları sağlanmalıdır (Yıldız, 2010).

Çocukların problem çözmede en önemli özellikleri hareket yoluyla gerçekleşmektedir. Bu durum çocukları daha yetenekli ve çevreleriyle daha uyumlu olmalarını sağlamaktadır. Bunun yanı sıra çocukları saldırganlıktan uzak, iletişimi kuvvetli ve problemleri daha rahat

çözmelerine yardımcı olmaktadır. Küçük yaş grubundaki çocuklar sosyalleşebilmek ve yeterli düzeyde beceriye ulaşabilmesi için kendisine yol gösterici birilerinin olması gerekmektedir. (Nebioğlu, 2004). Küçük yaşta olan bu çocukların yetenek düzeylerinin ve becerilerinin artması için yardımcı olan sınıf öğretmenlerinin, çocukların gelişim aşamalarını yakından takip ederek onları iyi tanınması gerekmektedir (Yıldız, 2010).

Yeni gelişen eğitim modelinde modern eğitimin temelinde bireyleri zihinsel, bedensel ve toplumsal yönden iyi bir şekilde yetiştirmek gelmektedir. Modern eğitimde, bireylerin zihinsel gelişimlerinin yanında bedensel olarak da gelişmesi oldukça önemli yer tutar (Aracı, 1998).

Toplumsal yönden faydalı ve kabul gören bireyler yetiştirirken, eğitim gören çocukların sadece zihinsel ve ahlaki yönden eğitimler alması değil de bedensel anlamda da eğitimlerin verilmesi oldukça önemlidir. Çocukların bedensel faaliyetlere katılması eğitimin amaçlarından biridir. Çocukların sadece zihinsel yönden becerilerini gelişmesi için çabalamak öğretmenler için zor olacağından, çocukların ihtiyaç duydukları durumları belirlemek gerekmektedir (Selim Sırrı, 1930).

İlkokullarda eğitimde amaçlanan durum, çocukların yeteneklerini belirleyerek kapasitelerini arttırıp topluma adapte olmalarını sağlamaktır. Beden eğitimi ve spor ilkokuldan başlayarak eğitim hayatı boyunca bireylere fiziksel, zihinsel ve toplumsal yönden oldukça fazla katkı sağlamaktadır. Çocuklar beden eğitimi ve spor derslerini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde almazlarsa kendilerinde bulunan kabiliyetlerini zamanla kaybettiklerini fark edeceklerdir (Thomas, Lee ve Thomas, 1988).

Türkiye’de ilköğretim okullarında beden eğitimi ve spor dersinin yeterince değeri bilinmeyen bir ders olduğu söylenebilir. Sadece diğer derslerden arta kalan boş zamanların değerlendirildiği ve çocuklara çok fazla faydası olmayan bir ders etkinlikleri olarak düşünülmektedir. Bu durumun en önemli nedeni, sınıf öğretmenlerinin ilköğretimin ilk yıllarında beden eğitimi ve spor derslerini işlemesidir. Bu dersi işleyecek sınıf öğretmenlerinin ders ile alakalı yeterli niteliğe ve tecrübeye sahip olması ve dersin önemini iyi bilmesi şarttır. Sınıf öğretmenlerinin üniversite eğitimleri esnasında beden eğitimi ve spor ile alakalı derslerin kendilerine çok fazla katkı sağlamadığı ve yetersiz olduğu görülmektedir. Bu da okullarda beden eğitimi ve spor derslerini işlerken eksik kaldıklarını ve bu dersi yürütebilecek niteliğe ulaşamadıklarını göstermektedir (Gürsel, 2005). Şirin ve Bozkurt

(2005) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerini işlerken yeterli teknik ve uygulama konusunda eksik olduklarını, bununla alakalı hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimleri yeterli düzeyde almaları gerektiğini ifade etmişlerdir.

Bu araştırmanın yapılma gerekçesi şu şekilde açıklanabilir. MEB Personel Genel Müdürlüğü'nün 21.09.2012 tarihli 2012 Yılı Öğretmenlerin İl İçi Alan Değişikliği Kılavuzunda, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 12.09.2012 tarihli ve 5110 sayılı görüşü gerekçe gösterilerek norm fazlası olarak görünen sınıf öğretmenlerine alan değişikliği izni verilmiştir. Bu kapsamda 1999 yılı ve öncesinde yüksekokul ya da üniversitelerden mezun ve diplomalarında yan alanı beden eğitimi yazılı olan sınıf öğretmenlerine ortaokul ve liselerde beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş hakkı tanınmıştır. MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın 28.12.2012 tarih ve 249512 sayılı yazısında 23.559 sınıf öğretmenin alan değişikliği yoluyla farklı alan öğretmenliklerine geçiş yaptıkları bildirilmiş (Akkaş, 2013), 4.270 sınıf öğretmenin beden eğitimi ve spor öğretmenliği branşına geçiş yaptığı açıklanmıştır (Kamudan, 2012).

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, sınıf öğretmenliği branşından beden eğitimi ve spor öğretmenliği branşına geçiş yapan öğretmenlerin yeterliklerinin araştırılmasıdır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Sınıf öğretmenleri, çocuklarla sürekli vakit geçirdikleri için onların üzerindeki etkisi oldukça fazladır. Beden eğitimi ve spor dersinin çocuklar üstündeki etkisini anlayan sınıf öğretmenlerinin bu derse karşı olumlu tutum ve davranışlar sergileyerek derse olan bakış açıları değişecektir. Çünkü beden eğitimi ve spor dersinin çocukların üzerindeki olumlu etkileri oldukça fazladır. Sınıf öğretmenleri beden eğitimi ve sporla alakalı ne kadar nitelikli ve deneyimli olursa, çocukların beden eğitimi ve spora karşı ilgili olmasına ve sağlıklı bireyler olmasına katkı sağlayacaklardır (Xiang, Lowy ve McBride, 2002).

Yapılan alan yazın taramasında, sınıf öğretmenliği branşından beden eğitimi ve spor öğretmenliği branşına geçen öğretmenlerin yeterlikleri konusunda çok fazla araştırma yapılmadığı görülmüştür. Beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerinin yeterliklerinin inceleneceği araştırmada, sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde beden eğitimi ve spor dersine ilişkin almış oldukları eğitimin nasıl olduğunun tespit edilmesi, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor ile alakalı beceri düzeylerinin belirlenmesi, beden

eğitimi ve spor ğretmenliği branşına geçen öğretmenlerin dersi verimli düzeyde işleyebildiğinin tespit edilmesi, gelecekte beden eğitimi ve spor derslerinin daha verimli hale gelmesine ve branş değiştiren öğretmenlerin beden eğitimi ve spor derslerini çocuklara daha faydalı bir şekilde vermesine ve öğretmenlerin yeterli niteliğe ulaşmasına yardımcı olması açısından oldukça önemlidir.

Beden eğitimi ve spor ğretmenlerinin dersi işleyebilecek yeterliğe ve niteliğe sahip olup olmadığının belirlenmesi, çocukların başarılı olup olmaması açısından önemli olmasıyla beraber, beden eğitimi ve spor dersinin toplumda önemini daha da arttıracaktır. Bunun yanı sıra toplumsal yönden sağlıklı ve ahlaklı bireyler yetişmesine olanak sağlayacak olup, beden eğitimi ve spor derslerinin önemini doğru bir biçimde topluma yansıtarak beden eğitimi ve spor derslerinin saygınlığının artmasına yardımcı olacaktır.

1.4. Sayıtlar

Araştırma kapsamında,

1. Görüşme Formu'nun sınıf ğretmenliği branşından beden eğitimi ve spor ğretmenliği branşına geçen öğretmenlerin yeterlikleri ile ilgili görüşlerini ltğüğü,
2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin sorulara doğru cevaplar vermiş oldukları,
3. Örneklemenin araştırma evrenini yansıttığı varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

2023-2024 Eğitim-ğretim Yılında Hatay ilinde görev yapmakta olan, sınıf ğretmenliği branşından beden eğitimi ve spor ğretmenliği branşına geçiş yapan 13 (12 erkek, 1 kadın) ğretmen ile,

lme aracı olarak Kişisel Bilgi ve Görüşme Formu ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Yeterlik: Verilen görevi yerine getirmek ve bu görevin gerektirdiği sorumlulukları uygulamak için kişide bulunması gereken bilgi, beceri ve deneyimlerdir (Akar, 2007).

Sınıf ğretmeni: Dört yıllık ilkokul eğitiminde öğrencilere toplum hayatında gereken temel bilgi, beceri ve tutumları kazandıran kimsedir (MEB Ortaöğretim Genel Mdrlğüğü, 2006).

Beden Eğitimi ve Spor: İnsan temelinin oluşmasını sağlayan fiziksel, duyuşsal ve zihinsel becerilerin, yaş ve kapasite ölçüsünde gerekli verim gücüne ulaşabilmek için yapılan fiziksel aktivitelerin bütünüdür (Devlet Planlama Teşkilatı [DPT], 1983).

BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN

2.1. Yeterlik

Yeterlik, kişinin yapmış olduğu işte öne çıkan bilgi, beceri ve deneyime sahip olması anlamına gelen özelliktir (Sezgin, 1980). Başaran (1991)'a göre yeterlik, kişinin yapmayı planladığı davranış için gerekli bilgi ve beceri düzeyine ulaşması şeklinde ifade etmiştir. Başka bir tanımda ise yeterlik, verilen görevi yerine getirme ve bu görevin gerektirdiği sorumlulukları uygulamak için kişide bulunması gereken bilgi, beceri ve deneyimleri belirten kavram olarak nitelendirilmektedir. Bu kavram görevi istenilen ölçüde yapabilme kapasitesinin olup olmadığını belirler (Akar, 2007).

Yeterlik kavramı her meslek için oldukça önem arz etmektedir. Öğretmenlik mesleğinde ise yeterlik kavramı, diğer mesleklere göre daha fazla dikkat gerektiren önemi oldukça fazla bir alandır. Öğretmenlerin burada yeterlik konusunda özen göstermeleri gerekmektedir. Öğretmenler yeterlik konusunda beklenen donanım ve bilgiye sahip değilse mesleği gereği geri planda kalarak yeterli değeri görmeyecektir. Zaten böyle bir durumda da öğretmen öğrenciye fayda sağlamamış olacaktır. Öğretmenler ne kadar nitelikli ve donanımlı ise yetiştirdikleri öğrencilerde o kadar nitelikli ve donanımlı olacaktır. Böyle olunca da öğretmen hakettiği değeri görerek mesleğinde saygın bir kişilik olacaktır.

Bir kimsenin bir alandaki yeterliği, söz konusu alandaki yeterlik standartları yoluyla karşılaştırılabileceği gibi, çalıştığı kurumdaki diğer kimselerin yeterlikleriyle karşılaştırılabilir. Herhangi bir kurum için yeterli olduğu kabul gören bir kimsenin, farklı bir kurum ve zamanda yeterli olarak değerlendirilebileceğinin garantisi olamaz (Kuran, 2002).

Yukarıdaki tanımlara bakıldığında yeterlik, yapılan işin daha etkili ve düzenli bir biçimde yapılarak istenilen düzeyde yerine getirmek için kişilerde bulunması gereken kriterlerdir. Yeterlik, kişilerin buldukları meslek gruplarında göstermiş olduğu performanslar, mesleklerinin alanlarında istenilen standart durumlar olarak da ifade edilmiştir. Bir işte belirlenen yeterlik düzeyleri ele alınarak, kişilerin özellikleri ve yeterlik durumları belirlenip değerlendirmeye alınabilir. Yeterlik, mesleği yürütecek kişinin özellikleri ve sahip olduğu yeteneklerin ne olduğu hakkında en doğru bilgilerin öğrenileceği ve buna göre değerlendirmelerin yapılacağı en önemli araçtır (Arpacı, 2009).

2.2. Öğretmenlik Mesleği Yeterliği

Nitelikli ve verimli bir eğitim gerçekleşmesi için nitelikli ve yeterli donanıma sahip öğretmenlerin olması gerekmektedir. Türkiye'de eğitimin en önemli sorunlarından biri nitelikli öğretmen yetiştirme konusunda eksiklik yaşama ve yetiştirilen öğretmenlerin yanlış kaynaktan yetiştirilerek eğitim sistemine dahil edilmiş olmasıdır (Yıldız, 2010).

Öğrencilerin öğrenmeye motive edilebilmesi ve öğrenme ve öğretme etkinliklerinin verimli olabilmesi için öğretmen yeterlikleri çok önemlidir. Ayrıca öğretmenlerin bilgi ve beceri açısından yeterli bir eğitim öğretim yaklaşımını benimsemiş olması gereklidir (Arslan ve Sünbül, 2006).

Öğrencilerin belli bir niteliğe sahip olabilmesinin en önemli etkeni öğretmenlerinde belli bir niteliğe sahip olmasıdır. Bu bağlamda eğitim sisteminde işleyişin düzenli olmasında ve başarıya ulaşmada öğretmen önemli yer tutmaktadır. Eğitimde güzel sonuçlar alınması öğretmenin niteliğine ve yeterliğine bağlıdır. Eğitim ve öğretimde belirlenen hedeflere ulaşmada olmazsa olmaz her zaman öğretmenlerdir. Öğretmenler olmadıkça hedeflenen ve beklenen sonuçlara ulaşmak oldukça zordur (Paşa, 2002).

Öğretmen yeterliği; öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yükümlülükleri uygularken olması gereken bilgi, beceri ve deneyime sahip olarak, öğretmenlik rolünü yerine getirebilme olarak ifade edilebilir (Brundrett, 2000).

Alan yazına bakıldığında öğretmenlerin yeterlikleriyle alakalı birçok tanıma yer verilmiştir. Guskey and Passaro (1994) “öğretmen yeterliğini, öğrencilere vereceği eğitim konusunda özgüvenli olma inancı” olarak, Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy (2001) “öğretmenlerin öğrencilerini istenilen seviyeye getirerek öğrencide belli bir kapasite oluşturma veya yeteneğini ortaya çıkararak yeteneğinin var olduğuna inandırma” olarak tanımlamışlardır.

Türkiye’de katılımcı bir yaklaşımla öğretmenlerin gelişimlerine yönelik yapılan araştırmalardan, uygulamayı yapan öğretmenlerden gelen dönütlerden, eğitim alanındaki yeni gelişmelerden ve öğretmen yeterliklerine ilişkin yapılan bilimsel araştırmaların bulgularından yararlanılarak hazırlanan öğretmen yeterlikleri, MEB’in ilgili kurumlarla yürüttüğü iş birliği neticesinde geliştirilmiş ve güncellenmiştir (MEB, 2008).

Öğretmen Yeterlikleri;

- Millî eğitim amaçlarının desteklenmesine katkı sunmak,
- Ulusal iş birliği ve bilgi paylaşımını etkin bir şekilde gerçekleştirmek,
- Öğretmenlerin niteliği ve kalitesi için kıyaslama, karşılaştırma yapılabilecek bir yapı oluşturmak,
- Öğretmenlik mesleğinin statüsü ve kalitesi için toplumsal beklentilerde tutarlılık oluşturmak,
- Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde dikkate alınacak açık, anlaşılır ve güvenilir bir kaynak oluşturmak,
- Ulusal düzeyde profesyonel öğretmenlik seviyesinin tartışılmasında kullanılacak ortak terim ve tanımlamaları kapsayan bir dil birliği sağlamak,
- Öğretmenlerin bilgi, beceri, tutum ve değerlerini tanımlayarak, toplum tarafından fark edilmesini ve toplumun gözünde statülerinin yükseltilmesini sağlamak,
- Öğrencilerin “öğrenmeyi öğrenmesi” amacıyla fırsatlar sağlamak,
- Öğretmenlerin görevlerini şeffaflaştırarak veliler ve toplum için kalite güvencesi oluşturmak

gibi hedeflere ulaşabilmek amacıyla hazırlanmıştır (MEB, 2008).

Öğretmen Yeterliklerinin;

- Öğretmen yetiştirme politikalarının belirlenmesinde,
- Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarında,
- Öğretmenlerin hizmet içi eğitiminde,
- Öğretmenlerin seçiminde,
- Öğretmenlerin iş başarımlarının, performanslarının değerlendirilmesinde,
- Öğretmenlerin kendilerini tanıma ve kariyer gelişimlerinde

kullanılması beklenmektedir (MEB, 2008).

2.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yeterliği

Bireylerin sağlıklı yaşam sürdürebilmeleri için gerekli bedensel ve zihinsel etkinlikler yoluyla vücutlarını koruyan ve geliştiren eğitim sürecinin en önemli unsurlarının başında beden eğitimi ve spor gelmektedir. Eğitimde doğru bir beden eğitimi ve spor dersi planlaması

ile çocukların, sağlıklı bir hayat sürdürebilmeleri, sosyalleşebilmeleri, boş zamanlarını doğru değerlendirebilmeleri oldukça kolay olacaktır (Bucher, 1983).

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği, farklı branşlarda uzmanlık gerektiren, mesleğin gerektirdiği şekilde eğitim alınan ve öğretim kurumlarında ders yapılan meslek olarak ifade edilebilir (Özkan, 1999).

Yeterlik kavramı beden eğitimi ve spor öğretmenliği çerçevesinden incelendiğinde, öğretmenlerden beklenen görev ve sorumlulukların yerine getirilebilmesi için öğretmenlerde bulunması gereken deneyim, beceri, bilgi, donanım ve kişilik durumlarının yeterli derecede olması olarak ifade edilebilir (Ünlü ve ark., 2008).

Yeterlik beden eğitimi ve spor öğretmenlerinde istenilen bazı niteliklerin olmasıdır. Bu nitelikleri kazanacak eğitimlerin alınıp başarı sağlandıktan sonra beden eğitimi ve spor öğretmeni olabilecekleri dile getirilmiştir (Demirhan, 2003).

Demirhan (2002) genel olarak beden eğitimi ve spor öğretmenlerinde bulunması gereken özelliklerin diğer tüm branş öğretmenlerinde bulunması gereken özelliklere benzer olduğunu, fakat beden eğitimi ve spor alanı konusunda bazı durumlardan dolayı farklılıklar gösterebileceğini ifade etmiştir.

MEB'in hazırladığı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri (MEB, 2008) şu şekildedir:

- 1- Spor mevzuatını, yarışma ve oyun kurallarını bilir,
- 2- Sporcu sağlığı ve spor güvenliğini bilir,
- 3- Temel motorik özellikleri geliştirir,
- 4- Psiko-sosyal becerileri geliştirir,
- 5- Spor yapma bilincini ve spor kültürünü geliştirir,
- 6- Millî duyguları geliştirir,
- 7- Bilinçli tesis ve malzeme kullanımını geliştirir,

şeklinde 7 yeterlik alanı ile 31 alt yeterlik altında toplanmıştır.

Beden eğitimi ve spor dersine yönelik özel alan yeterlikleri belirlenirken dikkat edilen hususlar şunlardır (MEB, 2008):

- Belirlenen yeterliklerin yalnızca beden eğitimi ve spor branşını içermesine dikkat edildiği ve bazı yeterlik alanlarının diğer branşlarla örtüşebildiği,
- Yeterlik alanları hazırlanırken bilgi beceri ve tutumların dikkate alındığı,
- Belirlenen yeterliklerin beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerden beklenen davranışları içerdiği,
- Beden eğitimi ve spor programında içerik açısından sınıf seviyelerine göre büyük farklılıklar bulunmadığından yeterliklerin sınıf seviyesine göre belirlenmediği, yalnızca öğretmenin uygulayacağı alıştırmaların çeşidi, yoğunluğu gibi öğelerin öğrenci seviyesine göre ayarlanabileceği,
- Yeterliklerin belirlenmesinde branş öğretmenlerinin bilgi ve deneyimlerinden faydalandığı ifade edilmiştir.

2.4. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Beden eğitimi ve spor, insan hayatının ve eğitiminin ilkokul yıllarından itibaren bir bütün olarak yaşamının ayrılmaz bir parçası haline gelmesine ve etkisini sürekli hissettirmesine neden olan bir olgudur. Doğru bir planlama ile beden eğitimi ve spor, çocukların fiziksel ve ruhsal olarak gelişmelerini sağlar (Ulukol, 2006).

İlköğretim yıllarında çocuklar, bedensel etkinlikler ve sosyal faaliyetler aracılığıyla sosyal bir birey haline gelir, toplumsal benliği oluşur ve çevresi ile olan iletişimi kuvvetlenir (Bucher, 1983). Düzenli olarak beden eğitimi ve spor dersi alan çocuk, farklı branşlardaki derslerde de yüksek performans gösterebilir. Beden eğitimi ve spor dersi çocukların akademik anlamda gelişmesi ve kendine olan güvenini arttırarak olumlu yönde gelişim göstermelerini sağlar (Vail, 2006). Bedensel etkinliklere katılan çocukların, soysalleşmesi artar, iletişim becerisi gelişir, kötü alışkanlıklardan uzaklaşır ve sağlıklı bir birey olarak topluma karışır (Ulukol, 2006).

Beden eğitimi ve sportif faaliyetlere karşı olan ilgi küçük yaşlarda başladığı için çocuklar en önemli eğitimi ilköğretim beden eğitimi ve spor derslerinde alırlar. Bu nedenle bu

dersler ilköğretim okullarında gerek yöneticiler tarafından gerekse veliler tarafından desteklenip teşvik edilmelidir (Palivec, 2005).

2.5. Sınıf Öğretmenliği

Okulların başarı durumlarını, öğrencilerin akademik anlamda gelişimlerini, toplumsal kalkınmayı ve bireylerin ahlaki değerlerle yetişmesini sağlayan en önemli unsurun öğretmenler olduğu bilinmektedir. Buradan hareketle öğretmenlerin sahip olduğu kişilik özellikleri ve değerler bireylere yansıtacağından öğretmenler her zaman odak noktası haline gelmektedir (Özcan, 2011).

İlkokul dönemi öğretmenlerin öğrencilerle sürekli iletişim ve etkileşim içinde olduğundan dolayı öğrencilerin geleceklerini şekillendirmede, kişilik özelliklerini kazanmalarında öğretmenlerin rolü oldukça önemli yer tutmaktadır. Sınıf öğretmenlerinden beklenen; öğrencilerle sürekli iletişim halinde olmak ve onları dinlemek, öğrencinin yeteneklerini keşfetmek, gelecek planlamasını yapmada yardımcı olmak ve sosyalleşmesini sağlamaktır. Eğer sınıf öğretmenleri yeterli donanıma ve mesleki açıdan yeterliğe sahip değilse oluşabilecek sorunlar hem kendilerini hemde öğrencileri olumsuz yönde etkileyecektir (Yeşilyaprak, 1999).

İlkokul, çocukların topluma adapte olması ve yaşama hazırlanmalarına yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda ilkokul yıllarında çocukların kazandıkları bilgi ve beceriler yaşamlarının ileri dönemleri için alt yapı oluşturmaktadır (Gürkan, 1993; Senemoğlu, 1994). Bu durumda, sınıf öğretmenlerinin diğer branş öğretmenlerine göre daha özel bir yere sahip oldukları ve gelecek nesillerin daha güçlü ve ahlaklı olmasını sağlayabilecekleri söylenebilir.

2.6. Sınıf Öğretmeninin Yeterliği

Sınıf öğretmenlerini diğer branşlardan ayıran en önemli özellik birden fazla dersten sorumlu olmalarıdır. Bu durum sınıf öğretmenlerinin farklı alanlarda bilgi sahibi olmalarını zorunlu hale getirmektedir. Sınıf öğretmenleri her ne kadar çok fazla bilgi sahibi olsalar da kendi alanlarındaki öğretmenlerle aynı özellikleri taşıyacak anlamına gelmemelidir. Sınıf öğretmenlerinin yeterlikleri belirlenirken alanlarında sahip oldukları özellikler ve kendilerini nasıl geliştirdikleri durumlar hakkında bilgi sahibi olunmalıdır. Sınıf öğretmenleri sadece kendi alanlarındaki yeterlik durumlarından değil, diğer branşların alan yeterliklerinden de yararlanmaktadır (MEB, 2008).

MEB İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 64. maddesinde “İlköğretimde 4. ve 5. sınıflarda bilgi, beceri ve yetenek gerektiren; müzik, görsel sanatlar, yabancı dil ve beden eğitimi ve spor dersleri branş öğretmenleri tarafından verilir. Fakat, branş öğretmenlerinin yetersiz olması halinde, yüksek öğrenimini bu branşlarda yapan sınıf öğretmenleri ya da sınıf öğretmeni olup ilgili alanda hizmet içi eğitimi almış öğretmenler tarafından ders verilebilir. Bunun da karşılanamaması durumunda ise mevcut sınıf öğretmeni tarafından ders verilmektedir.” (MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı, 2006) şeklinde ifade bulunmaktadır.

Sınıf öğretmenliğinin özel alan yeterliğini belirlediği yeterlik alanlarının sıralaması şu şekildedir:

1. Öğrenme-Öğretme Ortamı ve Gelişim.
2. İzleme ve Değerlendirme.
3. Bireysel ve Mesleki Gelişim-Toplum ile İlişkiler.
4. Sanat ve Estetik.
5. Dil Becerilerini Geliştirme.
6. Bilimsel ve Teknolojik Gelişim.
7. Bireysel Sorumluluklar ve Sosyalleşme.
8. Beden Eğitimi ve Güvenlik (MEB, 2008).

2.7. Sınıf Öğretmenleri ve Beden Eğitimi ve Spor Dersi

İlköğretimde öğrenim gören çocuklar aileden sonra ilk olarak öğretmenini örnek almaktadır. Çocukların gelişiminde en önemli katkıyı ve duygusal gelişimi sınıf öğretmenleri sağlamaktadır (Özer ve Özer, 2001). İlköğretimdeki öğretmenler çocukların ilk öğretmeni olduğu için çocukların etkileneceği ve öğreneceği çoğu şeyin temelini oluşturmada etkili olmaktadır. Öğretmenin kişilik özellikleri ve davranışları çocukların toplumsal ve zihinsel gelişimlerini önemli derecede etkilemektedir (Gander ve Gardiner, 2004). İlköğretim yılları, çocukların yaşamını kolaylaştıran becerilerin kazanmasını sağlayan dönemin ilk yıllarıdır. Bu yıllarda, çocuklara spor bilincinin kazandırılması ve sağlıklı yaşamın önemini kavranması sağlanmalıdır (Yıldız, 2010).

Sağlıklı yaşam için spora katılım öncelik haline gelmiştir. Beden eğitimi ve spor derslerinin amaçları arasında, üst düzey sporcular yetiştirmek değil de, bireylerin bedensel ve zihinsel olarak aktif bir yaşam sürdüreceği davranışları benimsemelerini sağlamaktır (Barnes, 2002). İlkokuldaki öğrencilerin günün büyük bir bölümünü okulda geçirdiğini düşünürsek, sınıf öğretmenlerinin çocukların üzerinde oldukça fazla etkisi olacağı söylenebilir. Sınıf öğretmenleri bedensel etkinliklerin ve sportif faaliyetlerin çocuk gelişiminde olumlu yönde etkisi olduğunun farkına varmalı ve beden eğitimi ve spor derslerini destekleyerek çocukların sağlıklı bir yaşam sürdürmelerine ve çocukların spora karşı olumlu bir yaklaşım sergilemesine katkı sağlayabilirler (Xiang, Lowy ve McBride, 2002).

Çocuklar genel olarak beden eğitimi ve spora karşı olumlu tutum sergilese de, gelişimleri ve aktif olarak sportif faaliyetlere katılmaları için gerekli imkanlar net olarak sağlanamakta (Trudeau ve Shephard, 2005), bedensel faaliyetlere ilgi oldukça azalarak geri planda kalmakta (Siedentop, 2004), ilkokullar, çocukların bedensel ve zihinsel gelişimlerini arttıracak faaliyetlere yer vermemektedir (Pangrazi ve Hastad, 1989). Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin çocukların akademik gelişimlerine pozitif yönde etkisi olduğu bilirse de okullarda beden eğitimi ve spor derslerine olan ilginin azaldığı görülmektedir (Nye, 2008). Çünkü beden eğitimi ve spor dersleri çok yönlü ve donanımlı sınıf öğretmenlerinin bile zorlanacağı bir alandır (Quay ve Peters, 2008).

Sınıf öğretmenleri, beden eğitimi ve spor dersi ve ilişkili spor dallarından yeterli bilgiye sahip olmadan, bu alandaki öğretim ile ilgili spor becerisi, taktiksel strateji ve deneyime sahip değildirler (Thomas ve ark., 1988). Bundan dolayı, ilkokullarda beden eğitimi ve spor dersleri amacının dışına çıkarak yanlış ve fayda sağlamayacak bir biçimde uygulanmaktadır. Okulların çoğunda beden eğitimi ve spor dersleri boş ders olarak görülmektedir (Orhun, 1994).

Sınıf öğretmenleri beden eğitimi ve spor dersine ilişkin çoğu kavramı bilmediğinden öğrencilere neler öğretileceği konusunda yetersiz kalmakta, bu sorunun çözümü olarak ise ilkokullarda beden eğitimi ve spor ile alakalı branş öğretmenleri olması gerekmektedir (Thomas ve ark., 1988).

İlköğretimde öğrenim gören çocukların oyun çağında olduğunu düşünürsek beden eğitiminin önemi daha fazla anlaşılacaktır. Sınıf öğretmenleri beden eğitimi ve spor dersi ile alakalı yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadığı için dersler verimsiz bir şekilde geçmektedir.

Beden eğitimi ve spor dersi toplumun geneli tarafından önemsiz ve sadece bahçede oyun oynanan bir ders olarak görülmektedir. Bu düşünceye çoğu okul idarecileri ve öğretmenlerde sahiptir. Bu nedenle, bu düşünceye sahip olunması velileri de olumsuz yönde etkileyerek beden eğitimi ve spor dersinin önemli olmayan, çocuklara çok fazla bir katkısı bulunmayan, sadece oyun oynanılan boş bir ders olarak algılanmasına neden olmaktadır (Yıldız, 2006).

Beden eğitimi ve sporun çocuklar için faydalı olduğu ve gelişimlerini olumlu yönde etkilediği yıllardır vurgulanırken, maalesef sınıf öğretmenlerinin çoğu bunları dikkate almadan, dersi verimli biçimde işleyecek güven ve yetersizliği hissettiğinden beden eğitimi ve spor derslerini uygun biçimde yürütememekte dirler (Morgan ve Bourke, 2004).

Beden eğitimi ve spor dersini işleyen sınıf öğretmenleri, alan ile alakalı yenilikleri ve uygulamaları kendi öğretim modeline eklemeyi kabul etmemekte veya bu uygulamaları dikkate almadan güncel olmayan uygulamaları derslerde öğrencilere göstermektedir (Barnes, 2002). Bu bağlamda beden eğitimi ve spor dersleri, çocuklara sporun kendilerine kazandıracığı beceri ve yeteneklerden uzak kalarak farklı donanımlara sahip olamayacaklardır (Palivec, 2005).

Türkiye'de sınıf öğretmenleri, beden eğitimi ve spor derslerini MEB'in, idarecilerin ve velilerin ders ile alakalı olumsuz düşüncelerinden, ayrıca branş ile ilgili yeterli derecede eğitim almamalarından dolayı hedefine uygun ve istenilen düzeyde öğrencilere aktaramamaktadır. Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerini düzenli biçimde işlememesi ve çocuklara verimli olmaması diğer sınıf öğretmenlerini de etkileyerek onların aynı şekilde derse olan tutumlarını belirlemektedir. Bu durum ise derslerin amacına uygun şekilde işlenmemesine neden olmaktadır. Bu amaca uygun olarak dersi işlemeye çalışan öğretmen, diğer öğretmenlerin olumsuz bakış açılarından etkilenerek derse olan tutumlarının değişmesine ve dersin boş geçmesine neden olacaktır (Yıldız, 2010).

Amerika'da sınıf öğretmenleri, lisans eğitimi aldıkları dönemde sadece kendi alanları ile ilgili öğretim yöntemleri değil, beden eğitimi ve spor öğretmenliğine yönelik öğretim yöntemi dersleri de almaktadırlar. Beden eğitimi ve spor dersi ile ilişkili öğretim yöntemleri ve alan eğitimi belirli bir düzeyde öğretmenlere ders olarak verilmektedir (Curtner-Smith, 2007).

Beden eğitimi ve sporun ne kadar önemli bir alan olduğunu düşünen birçok ülke, beden eğitimi ve spor derslerine ve saatlerine önem vererek bu konuda titiz davranarak,

eğitim konusunda öğrenciye aktarılabacak bilginin bir bölümünü beden eğitimi ve spor dersiyile yapmayı amaçlamışlardır. Türkiye’de ise sınıf öğretmenleri bu ders saatlerinde çoğu zaman dersi uygun bir şekilde işleyememekte veya farklı derslere yer vermektedir (Orhun, 1994).

Sınıf ğretmenleri beden eğitimi ve spor derslerine çoğu zaman vakit ayırırlar, fakat ders ile alakalı yeterli bilgiye sahip olmadıklarından, derse uygun faaliyetleri istenilen düzeyde yaptırılmamaktadırlar (Espinoza, 2006). Ancak düşündükleri ve öğrenciye vermek istedikleri uygulamaların çok fazla eğitim standardına uyduğu söylenemez. Bu bağlamda, sınıf öğretmenleri beden eğitimi ve spor öğretmenleri gibi eğitim alır ve bu alanla ilgili yeterli donanıma sahip olurlarsa, beden eğitimi ve spor derslerinde çocukların gelişimlerine ve akademik başarılarına katkı sağlayabilirler (Metzler, 1991).

Sınıf ğretmenlerinin lisans veya hizmet içi eğitimlerinden kaynaklanan bazı eksikliklerin, beden eğitimi ve spor dersine yönelik yaklaşımlarına ve düşünce tarzlarına olumsuz etkisi oldukça fazladır. Bunun yanı sıra, sınıf öğretmenleri için beden eğitimi ve spor dersi önemsiz bir ders olarak görülmekte, derse yönelik yapılacak olan hazırlık diğer brans derslerine yapılacak olan hazırlıklara göre çok daha fazla emek ve sorumluluk gerektirmektedir. Çünkü beden eğitimi ve spor derslerinin yenilik ve beceri gerektiren bir brans olduğu düşünüldüğünde hazırlık evresi çok önemlidir (Barnes, 2002).

Sınıf ğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik kendilerini yetersiz görmeleri, derse ilişkin isteksiz ve ktmsiz olmalarına sebebiyet vermekte, alan bilgisi ve becerisi konusunda eksiklik hissetmeleri de derse olan ilgisizliklerini arttırmaktadır. Her ne kadar sınıf öğretmenleri beden eğitimi ve spor dersinin önemli olduğuna inansalar da, ders ile ilgili bilgi aktarımında sıkıntı yaşamakta ve çocukların her türlü gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedirler (Pehlivan, 2001).

Sınıf ğretmenlerinin bilgi, beceri, yetenek ve deneyim konusunda eksiklikleri beden eğitimi ve spora olan bakış aıllarını etkilemekte ve beden eğitimi ve spora katılım konusunda çekimsiz olmalarına neden olmaktadır. Bu durumu ortadan kaldırmak için öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri, olumlu tutum sergilemeleri ve yeterli donanıma sahip olabilmek için bilgi düzeylerini arttırmaları gerektiği söylenebilir (Roth, 2005).

Sınıf ğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin alan yeterliklerini kapsayan bazı durumlar vardır. Söz konusu yeterlik alanları cimnastik, artistik cimnastik, serbest cimnastik, düzenli ve beraber hareket etme uygulamalarıdır.

Alana yönelik yeterlikler aşağıda verilmiştir:

- 1- Öğrencilerin ritim ve müzik eşliğinde cimnastik ve dans hareketlerini geliştirmelerine rehberlik edebilme,
- 2- Öğrencilere bireysel ve takım sporlarına yönelik temel bilgi ve becerileri kazandırabilme,
- 3- Öğrencilerin bireysel ve takım sporlarına yönelik motor becerilerini geliştirebilme,
- 4- Öğrencilerin dengeli ve doğru beslenme alışkanlığı kazanmalarını sağlayabilme,
- 5- Spor sakatlıklarında ilk yardım kurallarını uygulayabilme,
- 6- Atatürk'ün spor ve ulusal değerlere yönelik düşünce ve görüşlerini öğrenme sürecindeki uygulamalara yansıtabilme (MEB, 2008).

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Bu bölüm, araştırmanın modeli, araştırmanın felsefi varsayım ve yorumlayıcı çatısı, araştırmanın deseni, araştırma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve saha uygulama süreci ile verilerin analizi kısımlarından oluşmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma yöntem ve teknikleri tercih edilmiştir. Nitel araştırma yaşamın bir parçası olan olayları belirli bir yöntem ve metotla anlamlandırarak nitelendiren bir durum olarak ifade edilmektedir (Patton, 1985). Bir diğer anlamıyla nitel araştırma, bireylerin sorunlarına yorumlayıcı bir bakış açısı getirmektedir. Araştırmacılar araştırmayı yaparken, bireylerin buldukları ortamlarda tümevarım ve tümdengelim şeklinde temalar kurarak, verilerin analizi için nitel bir yaklaşım tercih ederler (Creswell, 2013). Nitel araştırmanın amacı, bireylerin yaşantılarındaki olaylara karşı bir anlayış geliştirip bu süreçte yaşanan durumlara ne tür yorum yaptıklarını belirlemektir. Buradaki önemli olan durum, olayları araştırmacı penceresinden değil de katılımcının bakış açısından tespit edebilmektir (Merriam, 2018).

Araştırmada, sınıf öğretmenliği branşından beden eğitimi ve spor öğretmenliği branşına geçiş yapan öğretmenlerin yeterliklerinin incelenmesi, araştırmanın çerçevesini oluştururken problemin neler olduğunun belirlenmesi, bu problemlere çözüm sunulması, araştırmacının beden eğitimi ve spor öğretmeni olması ve faal olarak görevini sürdürmesi gibi unsurlar etkili olmuştur.

3.2. Araştırmanın Felsefi Varsayımı ve Yorumlayıcı Çatısı

Bu araştırmaya, nitel araştırmalarda sık görülen felsefi varsayımlardan olan epistemolojik varsayım benimsenerek yön verilmiştir.

Araştırmada belirlenen felsefe ile araştırmanın nasıl yapılacağı durum arasında ilişki olduğu söylenebilir. Araştırmanın nasıl yapılacağı konusunda felsefi varsayımlar hangi yaklaşımın seçileceği konusunda önemli rol oynamaktadır. Seçilen yaklaşımlar çalışmanın daha da önemli olmasını sağlar (Creswell, 2013).

Epistemolojik yönden çalışmayı yürütmek, bilginin ortaya çıkması ve bunun kaynağının ne olduğunun belirlenmesinin yanında, katılımcılarla aynı ortamda bulunma ve samimi olmak anlamına gelmektedir. Araştırmayı, katılımcıların içinde bulunduğu ve zaman geçirdiği ortamda gerçekleştirmek araştırmanın önemini arttırmaktadır. Zaman geçirilen ortamlarda alınan cevaplar, söylenenleri anlamak için yeterli olacaktır. Araştırmacı da bu ortamlarda kaldığı süre boyunca katılımcıları anlayıp ne kadar iyi tanırorsa onlardan alacağı bilgiler o kadar değerli olacaktır (Wolcott 2008'den akt. Creswell, 2013).

Bu felsefi varsayımla ilişkili olan sosyal yapılandırmacılık çatısında ise; bireyler yaşadıkları ortamlardan anlamlar çıkarmaya gayret ederler. Belli bir tecrübe elde ederler ve bu tecrübelerin gelişmesi için çalışırlar. Bu durumlar, araştırmacının belli bir kalıp içinde kalmamasını sağlamakla birlikte, araştırmacının farklı bakış açısı kazanmasına yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda sosyal yapılandırmacılık çatısı altında araştırmacının amacı, katılımcıların olaylar karşısındaki bakış açılarına dayanmasıdır (Creswell, 2013).

3.3. Araştırmanın Deseni

Araştırma için nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması seçilmiştir. Nitel araştırma desenleri, yapılacak çalışmanın probleminin ne olduğunun belirlendiği ve kullanılacak yaklaşımın çalışmaya rehberlik etmesine yardımcı olan planlar (Yıldırım ve Şimşek, 2018), araştırmacının nesne ile inşa ettiği ilişkinin (Kartarı, 2017) nasıl olacağına rehberlik eden durumlardır (Gökbulut Özdemir, 2018). Eylem araştırmasının ana hedefi, algılanan problemlerle ilgili çıkış yolu bulmak ve denek grubunun hayat tarzlarını geliştirmelerine yardımcı olmaktır (Berg ve Lune, 2015). Eylem araştırmalarının esnek yapısı, araştırmacıların araştırma grubuna yakın olmalarından verilere kolay ulaşmalarına, süreci yakından takip etmelerine ve yaşamalarına neden olmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu araştırmada araştırmacının MEB'e bağlı bir beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak görev yapması araştırmanın hedefine ulaşması açısından kolaylıklar sağlamıştır.

3.4. Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılında Hatay ilinde görev yapan sınıf öğretmenliği branşından beden eğitimi ve spor öğretmenliği branşına geçiş yapan 13 (12 Erkek, 1 Kadın) öğretmen oluşturmaktadır.

Araştırmacının ait olduğu gruba dair detaylı bilgiye sahip olmak istemesi örneklem seçiminde belirleyici rol oynamıştır. Bu nedenle nitel araştırmalarda sık olarak kullanılan

olasılıksız örneklem stratejilerden amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir (Merriam, 2018). Bu yöntem nitel araştırmaların yapılmasıyla birlikte oluşan ve çok fazla tercih edilen yöntemlerden biridir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Ayrıca araştırmacıların durumları keşfetmesi, anlaması ve sezgi özelliklerinin kazanılması gibi birçok şeyi öğreneceği bir örneklem seçmesini zorunlu kıldığı varsayımlar üzerinde durmaktadır (Merriam, 2018). Amaçlı örnekleme yönteminde, araştırma evrenini yansıtabileceği düşünülen ölçütler doğrultusunda örneklem tercih edilmekte (Tavşancıl ve Aslan, 2001), belirlenen konu ile alakalı örneklem planlanmış bir şekilde uygulanmaktadır (Punch, 2005).

Amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan aşırı veya aykırı durum örnekleme ise derinlemesine bir incelemenin yapılabileceği sınırlı sayıda ancak aynı ölçüde bilgi açısından zengin durumların araştırılmasını hedefler (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

3.5. Veri Toplama Araçları

Araştırma Kişisel Bilgi Formu ile yarı yapılandırılmış Görüşme Formu yoluyla değerlendirilmiştir.

Nitel araştırmalarda sıkça kullanılan görüşme yöntemi (Yıldırım ve Şimşek, 2018), araştırmacı ile katılımcı arasında söyleşi tarzında, birbirlerine aktaracakları konuları yüz yüze yaparak ve duygularını daha net şekilde ifade ederek yapılır (Kümbetoğlu, 2005). Bu yöntem, bireylerin birbirlerini anlamasını ve sorunlara ilişkin düşüncelerini tanımlama olanağı sağlar (Punch, 2005). Ayrıca bu yöntemin en önemli özelliği, katılımcıların sorulara rahat, doğru ve güvenilir biçimde tepkiler vermesini sağlamasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Yarı yapılandırılmış görüşme soruları katılımcıyı çelişkiye düşürmeyecek şekilde tutarlı ve belli bir sisteme dayalı olarak katılımcıya yöneltilir. Bunun dışında araştırmacı bunlara bağlı kalmadan özgürce sorular sorabilir. Örnek olarak, araştırmacı katılımcılardan kısa cevaplar alması durumunda daha farklı soruları ek olarak katılımcıya sorabilir (Berg ve Lune, 2015).

3.5.1. Kişisel Bilgi Formu

Formda öğretmenlerin cinsiyeti, sınıf öğretmenliği hizmet süresi, görev yaptıkları okul, mezun oldukları üniversitelere ilişkin 4 soru (EK-1) bulunmaktadır.

3.5.2. Görüşme Formu

Form hazırlanırken literatürde bulunan birçok nitel araştırmaların okunması araştırmacıya yardımcı olmuş, daha sonra araştırmanın amacına uygun olan yarı yapılandırılmış görüşme soruları belirlenmiştir. Katılımcılara sırasıyla şu sorular yöneltilmiştir:

1. Sınıf öğretmeni olarak yetişmiş bir öğretmen olarak beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi ve spor dersini yürütmeniz ile ilgili neler söylemek istersiniz?
2. Beden eğitimi ve spor derslerini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işlemeye yönelik neler söylemek istersiniz?
3. Beden eğitimi ve spora ilişkin bilgi ve becerinizi nasıl buluyorsunuz?
4. Beden eğitimi ve spor derslerini yürütürken karşılaştığınız problemler nelerdir?
5. Üniversite eğitiminiz sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğunuz beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi, size sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirirsiniz?

Görüşme Formunun Hazırlanması

Formun hazırlık aşamasında alan yazın okunarak alt problemler belirlenmeye çalışılmıştır. Görüşme esnasında sorulacak soruların belirli bir mantık çerçevesinde olması, katılımcıların rahatça anlayabileceği sorular olması ve katılımcıların kısa cevaplar verebileceği sorular olmasına özen gösterilmiş, 10 maddelik bir soru havuzu oluşturulmuştur. Örneklemeye yakın olan kişiler ile görüşülerek verilen tepkiler ölçülmüştür. Çalışma neticesinde, görüşme formunun geçerliğinin yeterli düzeyde olduğu kanaatine varılmıştır. Ayrıca belirlenen sorulardan bu araştırmanın amacına uygun olduğu düşünülen 5 soru tercih edilmiştir.

Formun Geçerlik Güvenirlik Süreci

Yapılan bir araştırmanın geçerlik güvenirlik bakımından önemini arttıran en önemli unsurlar, bilimsel, inandırıcı, ölçülebilir, genellenebilir ve tekrarlanabilir olmasıdır (Kılınç, 2018). Bu çalışmada da geçerlik güvenirliğin sağlanabilmesi amacıyla bazı stratejilerden faydalanılmıştır. Bu stratejiler; inandırıcılık, etkileşimin fazla olması, derinlemesine veri toplama, uzman görüşüne başvurma, teyit edilebilirlik, tutarlılık ve aktarılabilirlik olarak belirlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Nitel araştırmaların geçerlik durumları verilerin tutarlı olup olmaması ile ilgilidir. Araştırmanın en önemli aşamaları araştırmada çıkacak sonucun geçerli olması, yöntemin seçilmesi, yöntemin geçerliği ve veri analizinin uygun olup olmaması şeklinde sıralanmaktadır. Bu aşamalar niteliksel bir çalışmanın geçerliği bakımından oldukça önemlidir (Leung, 2015). Ayrıca elde edilen verilerin rapor edilerek bulgulara nasıl ulaşıldığının açıklanması geçerliğin sağlanması bakımından önemli kriterlerdir (Yıldırım ve şimşek, 2018).

Araştırmanın dış geçerliği için verilerin toplanma süreci ve analizlerin yapılması tüm ayrıntısıyla ortaya konulmuştur. İ geçerliği için ise alan yazın taranmış, uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Formun kapsam geçerliği için spor bilimleri alanından 2, Türkçe eğitimi alanından 2, lme ve değerlendirme alanından 2 olmak üzere toplamda 6 eğitimci görüşüne sunularak değerlendirme yapılmıştır.

Görüşme formunun hazırlanıp son halini alması ile birlikte, katılımcılarla yapılacak olan görüşmeler planlanmış ve daha sonra görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada geçerli ve güvenilir veriler toplamak için bu aşamalara dikkat edilmesi gerekmektedir (Yıldırım ve şimşek, 2018).

3.6. Verilerin Toplanması ve Saha Uygulama Süreci

Görüşmelerin yapılabilmesi için gerekli olan izinler alınmış ve katılımcılar ile randevulaşarak 2024 yılının şubat ayında görüşmelere başlanmış, yapılan görüşmelerde elde edilen verilerin korunması ve daha sonra analiz edilebilmesi için kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Görüşmeler gönüllülük esasına dayanılarak yapılmış ve ortalama 20-25 dakikada tamamlanmıştır. Elde edilen verilerin sadece bilimsel çalışmalar için kullanılacağı katılımcılara aktarılmıştır. Görüşmeler sonucunda kayıt altına alınan veriler yalın şekliyle yazıya aktarılmış ve 53 sayfalık doküman elde edilmiştir.

3.7. Verilerin Analizi

Yapılan görüşmelerden sonuç elde etmek için görüşme formları olduğu gibi elektronik ortamdan aktarılıp düzenlenmiş, daha sonra ise yazılı belge şeklinde ele alınmıştır. Katılımcılara takma isimler verilmiştir (Tablo 4.1).

Nitel araştırmalarda analiz elde edilen verilerin ne anlam içerdiklerini ortaya çıkarmaktır. Verilerin analizi, bireylerin ne ifade ettikleri, araştırmacıların buradan neler çıkardığı ve bu çıkardığı Şeyleri toparlayıp yorumlama Şeklinde gerçekleŐir (Merriam, 2018). Analiz yapılan aşamalarda, elde edilen verilerin konu ile alakalı olan kısımlarını diğerlerinden ayırmak araştırmacının gevlerinden biridir (Akarçay Ulutaş ve Akarçay, 2018).

Verilerin analiz sürecinde, Miles ve Huberman (1994)'ın sosyal antropolojik ve işbirlikçi sosyal araştırma yaklaşımı seçilmiştir. Bu yaklaşımın seçilmesinin nedeni bu çalışmayı yapan araştırmacının beden eğitimi ve spor retmeni olmasıdır. Buradan hareketle sosyal antropolojik yaklaşımın felsefesi veri toplanan kişilerle iletişim halinde olup birlikte belli zaman geçirmiş olmasıdır. Araştırmalarda alışma yapılan bireylerle sürekli etkileşim halinde olmak veri toplama konusunda araştırmacı için oldukça önemlidir. Bu bakımdan sosyal antropolojik yaklaşım, araştırmacılara verilerin daha kapsamlı bir Şekilde olması ve özel bakış açısı yönünden farklılık sağlar. İşbirlikçi sosyal araştırma yaklaşımında ise istenilen davranışa ulaşmak için araştırmacıların görüşme yapılan kişilerle belirlenen ortamda vakit geçirmesi veya onlarla çalışması gerekebilir. Yapılan görüşmelerde elde edilen veriler, problemin ne olduğunu anlayabilmek ve bu probleme çözüm aramak için gerekli olan bilgiye ulaşmak Şeklinde ifade edilebilir (Berg ve Lune, 2015).

Verilerin değerlendirilmesi içerik analizi yöntemi yoluyla yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). İçerik analizi genel olarak yazılı dokümanların ve teknolojinin kullanılmasıyla birlikte, elde bulunan metin veya içeriklerin kullanım bağlamlarına, geçerli ve tekrarlanabilir sonuçlara ulaşabilmek amacıyla tercih edilen bir yöntem olarak ifade edilebilir (Krippendorff, 2018). İçerik analizinde en başta veriler kavramsallaştırılıp, daha sonra mantıklı bir Şekilde düzenlenerek verileri açıklayan temaların belirlenmesi amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Buradan hareketle, katılımcılardan elde edilen görüşler, en ayrıntılı bir Şekilde analiz edilerek kodlar oluşturulmuştur. Daha sonra oluşturulan kodlar, anlam bakımından yakın olan diğer kodlarla birleştirilip sadeleştirilmiştir. Sade bir hal alan kodlar anlam bakımından ilişkili olan kodlarla birlikte genel başlık altına alınmış ve bu başlıklar anlam benzerliğine göre birleştirilerek tema haline getirilmiştir.

İçerik analizinin güvenirliğinin en önemli aşaması kodlama bölümüdür (Miles ve Huberman, 1994). Belgelerin tek bir araştırmacıya verilip güvenirlik katsayısının hesaplanması çok iyi sonuçlar elde edilmesine neden olabilir. Bunun yerine belgelerin farklı zamanlardan birden fazla araştırmacıya verilmesi güvenirlik katsayısının artmasına neden

olacaktır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Sevilmiş ve Yıldız (2021) kodlayıcılar arası güvenilirliğin çeşitli şekillerde hesaplanabileceğini ve yüzdelik esnekliğin her formülde farklılık gösterebileceğini, kodlayıcılar arası güvenilirliğin farklı kişilerin aynı veriyi kullanmasındaki tutarlılığı ifade edeceğini ortaya koymuştur. Bu araştırmada ise veriler üç farklı uzmana verilerek belirledikleri kodlar arasındaki korelasyona bakılmıştır.

Miles ve Huberman (1994)'a göre güvenilirlik: *Görüş birliği sağlanan tema / Görüş birliği + Görüş ayrılığı sağlanan tema x 100* formülü aracılığıyla hesaplanabilir.

Kodlama işlemini gerçekleştiren 3 uzman arasındaki tutarlılığı sağlamak için uygulanan formül sonucunda, uzmanların önerisi ile 175 koddan 161'i onay almış, kodlamaların uygun olup olmadığı konusunda $161/175 \times 100 = 92$ oranında görüş birliği sağlanmıştır.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Araştırmanın örneklemini oluşturan sınıf öğretmenliği branşından beden eğitimi ve spor öğretmenliği branşına geçiş yapan öğretmenlerin takma isimlerine, cinsiyetlerine, sınıf öğretmenliği hizmet sürelerine, görev yaptıkları okullara, mezun oldukları üniversitelere ve görüşme tarihlerine ilişkin dağılıma yönelik bulgular Tablo 4.1’de yer almaktadır.

Tablo 4.1.

Katılımcıların Takma İsimlerine, Cinsiyetlerine, Sınıf Öğretmenliği Hizmet Sürelerine, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Hizmet Sürelerine, Görev Yaptıkları Okullara, Mezun Oldukları Üniversitelere ve Görüşme Tarihlerine İlişkin Dağılımı

Katılımcıların Takma İsimleri	Cinsiyet	Sınıf Öğretmenliği Hizmet Süresi	Görev Yaptıkları Okul	Mezun Oldukları Üniversite	Görüşme Tarihi
Gökhan	Erkek	16	Ortaokul	Niğde	02.02.2024
Ümit	Erkek	16	Lise	Van 100. Yıl	02.02.2024
Lütfü	Erkek	16	Ortaokul	Süleyman Demirel	04.02.2024
Emir	Erkek	18	Lise	Gazi	06.02.2024
Rıfat	Erkek	20	Ortaokul	Atatürk	09.02.2024
Aytekin	Erkek	16	Ortaokul	Gazi	10.02.2024
Hakan	Erkek	15	Lise	Niğde	12.02.2024
Mustafa	Erkek	19	Ortaokul	Mustafa Kemal	16.02.2024
Emine	Kadın	17	Lise	Mustafa Kemal	17.02.2024
Turgay	Erkek	13	Ortaokul	18 Mart	19.02.2024
Arif	Erkek	15	Ortaokul	Mustafa Kemal	23.02.2024
Enes	Erkek	15	Ortaokul	Mustafa Kemal	25.02.2024
Giray	Erkek	15	Lise	Mustafa Kemal	26.02.2024

Tablo 4.1’e bakıldığında, katılımcıların isimlerinin gizliliği bakımından farklı takma isimler aldıkları; cinsiyet bakımından 1 katılımcının kadın, 12 katılımcının ise erkek oldukları; sınıf öğretmenliği hizmet süresi bakımından 13 yıl ile 20 yıl arasında sınıf öğretmenliği mesleğini yaptıkları; görev yaptıkları okul bakımından 8 katılımcının ortaokul, 5 katılımcının ise lise de görev yaptıkları; mezun oldukları üniversite bakımından 5 katılımcının Mustafa Kemal Üniversitesi, 2 katılımcının Niğde Üniversitesi, 2 katılımcının Gazi Üniversitesi, 1 katılımcının Van 100. Yıl Üniversitesi, 1 katılımcının 18 Mart Üniversitesi, 1 katılımcının Süleyman Demirel Üniversitesi, 1 katılımcının ise Atatürk Üniversitesi’nden mezun oldukları; görüşmelerin 02.02.2024 ile 26.02.2024 tarihleri arasında gerçekleştirildiği görülmektedir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni olarak yetişmiş öğretmenlerin beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi ve spor dersini yürütmelerine yönelik bulgular Tablo 4.2’de yer almaktadır.

Tablo 4.2.

Katılımcıların Sınıf Öğretmeni Olarak Yetişmiş Bir Öğretmen Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğine Geçiş Yaptıktan Sonra Beden Eğitimi ve Spor Dersini Yürütmeleri Hususundaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
Deneyim ve Eğitim	Spor Geçmişi Sayesinde Zorluk Çekmeme	6	33.3
	Destek Alarak Çözüm Üretme	4	22.2
	Üniversite Eğitimi Sayesinde Problem Yaşamama	2	11.1
Niteliksel Eksiklik	Uygulama ve Teoride Problem Yaşama	4	22.2
	Araç Gereç Eksikliğinden Dolayı Yetersizlik Hissine Kapılma	2	11.1
Toplam		18	100

Tablo 4.2 incelendiğinde, araştırmaya katılan sınıf öğretmeni olarak yetişmiş öğretmenlerin beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi ve spor dersini yürütmeleri hususundaki düşüncelerinde "Deneyim ve Eğitim" teması altında en sık ifade ettikleri durum "*Spor Geçmişi Sayesinde Zorluk Çekmeme*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...bu işin içindeyseniz çok bir zorluğu yok. Beden eğitimi ve spora uzaksanız sıkıntı çekiliyor ama biz yıllardır bu işin içinde olduğumuz için öyle herhangi bir sıkıntımız olmadı rahatlıkla yürütüyoruz şuan..." (Emir)

"...Zaten amatör olarak da spor yaptığım için. Daha önce de okul takımında da atletizm takımında da olduğum için dersi yürütmeye pek bir zorluk çekmedim. Açıkçası rahat oldum yani..." (Rıfat)

"...Ben kendim zaten sporun içerisinde olan bir insandım... Sporun içinden gelen bir insan olduğum için daha önce tekvando sporuyla uğraştım ondan dolayı da bu dersi yürütmemde çok fazla bir zorluk çekmiyorum aslında severekte yapıyorum derslerimi..." (Aytekin)

"...Ben uzun yıllardır sporun içinde olduğum için hiç zorluk çekmedim açıkçası..." (Turgay)

"Açıkçası ben bu konuda hiçbir problem yaşamadım. Çünkü aktif olarak sürekli sporun içindeyim..." (Arif)

"...Dediğim gibi sporculuk geçmişim var. O yüzden derslerde fazla sıkıntı olmadı, yaşamadık da yani..." (Giray)

Tablo 4.2 incelendiğinde, araştırmaya katılan sınıf öğretmeni olarak yetişmiş öğretmenlerin beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi ve spor dersini yürütmeleri hususundaki düşüncelerinde "Deneyim ve Eğitim" teması altında sık ifade ettikleri durumlardan bir diğeri "*Destek Alarak Çözüm Üretme*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...Yetersiz olmamak adına başka arkadaşlardan yardım isteyerek, başka beden eğitimi öğretmeni arkadaşlarla işledik dersimizi o şekilde." (Gökhan)

"...Ben zorluk yaşamıyordum. Bunun sebebi ise 6 tane beden eğitimi öğretmeniyle birlikte olmam benim için bir avantajdı. Her şeyi onlara sorarak yapıyor ve yavaş yavaş ben de öğrenmiş oluyordum..." (Ümit)

"...Yani hoş bir ders. Biraz zorluk yaşasam da arkadaşlarım da yardımcı oluyorlar eksik olduğum konularda filan. Aşırı zorluğu olmuyor o yüzden..." (Rıfat)

"...Ben kendi adıma ilk başladığım okulda 2 tane tecrübeli beden eğitimi öğretmeni arkadaşlarla birlikte çalıştım. Eksik olduğum konularda çok yardımlarını gördüm..." (Aytekin)

Tablo 4.2 incelendiğinde, araştırmaya katılan sınıf öğretmeni olarak yetişmiş öğretmenlerin beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi ve spor dersini yürütmeleri hususundaki düşüncelerinde "Deneyim ve Eğitim" teması altında en az sıklıkla ifade ettikleri durum "*Üniversite Eğitimi Sayesinde Problem Yaşamama*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...Ayrıca üniversitede 1,5 yıl beden eğitiminin bazı derslerini gördük. Bundan kaynaklı şu an hiçbir problem yaşamıyorum..." (Turgay)
"Üniversitede beden eğitimi branşına yönelik aldığımız dersler dolayısıyla bu dersi yürütmek benim için daha kolay oldu..." (Enes)

Tablo 4.2 incelendiğinde, araştırmaya katılan sınıf öğretmeni olarak yetişmiş öğretmenlerin beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi ve spor dersini yürütmeleri hususundaki düşüncelerinde "Niteliksel Eksiklik" teması altında en sık ifade ettikleri durum "*Uygulama ve Teoride Problem Yaşama*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"Uygulama alanında sıkıntılar olabilirdi ama teorik anlamda bir takım şeyler halledilebiliyordu... Mesela spor branşları anlamında kurallarla ilgili onları takip etmekte çok zorlanıyorum. Tabi bizim öğrendiğimiz zamanla şimdiki arasında fark var. Bu sebep ile dersi yürütmeye sıkıntı yaşıyorum diyebilirim." (Ümit)
"...Aşlında çokta tam olarak yeterli olduğumu düşünmüyorum. Ders işlerken mutlaka uygulama ve bilgi eksikliği, kural eksikliğini hissettim kendimde..." (Lütfü)
"...Beden eğitiminde ki arkadaşların uygulama ve teorik bilgisi çok fazladır. Bütün dersleri almışlardır branşlarla ilgili... Beden eğitimine geçtikten sonra bunun zorluğunu yaşadım çünkü antrenman bilgisi bilmek lazım, fizyoloji bilmek lazım, bir çok şeyi bilmek lazım diğer branşlarla ilgili. Öyle bir zorluğu oldu benim için..." (Hakan)
"...Kendimi kesinlikle yeni öğretmenliğe başlamış stajyer bir öğretmen gibi hissettim özellikle bu branşta. Çünkü bu derse yönelik uygulama ve bilgi olarak yani çok yeterli değilsin..." (Emine)

Tablo 4.2 incelendiğinde, araştırmaya katılan sınıf öğretmeni olarak yetişmiş öğretmenlerin beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi ve spor dersini yürütmeleri hususundaki düşüncelerinde "Niteliksel Eksiklik" teması altında en az sıklıkla ifade ettikleri durum "*Araç Gereç Eksikliğinden Dolayı Yetersizlik Hissine Kapılma*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...Araç gereç yetersizliklerinden, çeşitli imkânsızlıklardan zaman zaman boş geçiyormuş ya da yürütme hususunda yetersizlik hissine kapıldığımız oluyor..." (Aytekin)
"Araç gerek sıkıntısı çekiyoruz bir de para toplamak resmîyette yasak. Ama bizde her şeyde malzemeye dayanıyor. Bu yüzden malzeme temininde zorlanıyoruz. Ders boş geçince de dersi yürütme konusunda yetersizlik hissine kapılıyorz ister istemez..." (Mustafa)

Araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerine ait bulgular Tablo 4.3'de verilmiştir.

Tablo 4.3.

Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersini Yeterli Düzeyde ve Verimli Bir Şekilde İşleme Hususundaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

	Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Verimliliğini Arttıracak Çözüm Önerileri	Yeterli Altyapı ve Materyaller Sağlanmalı	6	30.0
	Etkinlikler Çeşitlendirilmeli	6	30.0
	Ders Sayısı Arttırılmalı	2	10.0
	Severek ve Vicdan Duygusuyla Yapılmalı	2	10.0
	Küçük Ölçekli Okullar Yaygınlaştırılmalı	1	5.0
	Konular Açıklayıcı ve Uygulamalı Biçimde Aktarılabilirmeli	1	5.0
	Öğrenciler ile Yetenek Düzeylerine Göre Bireysel Olarak İlgilenilmeli	1	5.0
	Popüler Spor Dallarında Öğrencilerin Bilgi Sahibi Olmaları Sağlanmalı	1	5.0
	Toplam	20	100

Tablo 4.3 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerinde "Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Verimliliğini Arttıracak Çözüm Önerileri" temasında sıklıkla ifade ettikleri durum "*Yeterli Altyapı ve Materyaller Sağlanmalı*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...Okulun yönetimi ve malzemesine göre değişebiliyor yani materyaliniz sağlanmıyorsa yeterli ve verimli olamıyorsunuz..." (Rıfat)

"Yani bir defa alt yapımız yok şu okulu görüyorsunuz yeni bir okul... Bir koridor yapmışlar soyunma odalarının önüne yani bir voleybol sahası sığmaz. Ne bileyim 2 tane masa tenisi atsan eh işte olabilir. Buraya spor salonu deniliyor. Bahçemizi görüyorsun kilit taşları yani çocukların sağlığı açısından da çok zararlı aslında bu şartları düşünerek bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Bu şartlar düzeltilmedikten sonra ülkede beden eğitimi dersinin çok fazla faydalı ve verimli olacağını düşünmüyorum..." (Aytekin)

"Yeterli düzeyde ders işlemeye çalışıyoruz ama... Materyal olarak sıkıntılar var. Yani hazır bir alanımız yok, hazır bir sahanız yok, bir topa bile ihtiyaç duyuyorsunuz ve bunu bile zorla getirtirebiliyorsunuz, alabiliyorsunuz. Eksikliklerden dolayı çok yeterli olamıyoruz. Mesela takla attıracağını ama minder yok, top oynatacağın ama topun yok. Zorluğunu böyle materyaller bazında yaşayabiliyorsun. Yani malzemen ve elinde hazır bir yer olmuş olsa belki daha az yorulacağını ama maalesef hazır bir ortam olmadığı için sıkıntı yaşıyorsun beden eğitiminde... Alanın yok, sahan yok, topun yok sıkıntı yani verimli olamıyorsun..." (Emine)

"Gerek ders işleyişi gerekse öğrenciler bakımından öncelikle her okula bir salon olması şart... Okullarda salon olmadığından ve yeterli malzeme olmadığından dolayı beden eğitimi derslerinde biraz verim daha düşük... Alanımız zaten bahçe dolayısıyla kış şartları olduğunda hava yağmurlu veya soğuk. Yazın ise hava çok sıcak olduğundan beden eğitimi derslerini işlemek biraz zahmetli bir iş fakat spor salonu olunca tabii ki beden eğitimi derslerinin daha verimli olarak işleneceğini düşünüyorum..." (Turgay)

"...Materyal ve ders işleyecek alanla beraber koordinasyon malzemesi eksikliği, yani öncelikle bunların temininin çözülmesi gerektiğini düşünüyorum..." (Enes)

"Şimdi bir dersin verimli olabilmesi için önce o derste alt yapının hazır olması gerekir... Altyapı derken önce ortaokulda bazı bilgilerin verilmesi lazım. Yani lise öğrencisi eğer bir basketbolda turnikenin ya da 3 adımın ne olduğunu bilmiyorsa bu bir sıkıntıdır. İkincisi çalıştığımız okullarda zaten malzeme ve alan olarak çok fazla sıkıntımız var. Yani hemen hemen okulların tamamında altyapı sıkıntıları görülür... Yani böyle bir ortamda birçok teçhizatın veya spor alanlarının eksikliğinden dolayı dersin tam anlamıyla verimli olabilmesi biraz zor..." (Giray)

Tablo 4.3 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerinde "Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Verimliliğini Arttıracak Çözüm Önerileri" teması altında sıklıkla ifade ettikleri durumlardan diğeri "*Etkinlikler Çeşitlendirilmeli*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...İmkân olsa da bütün okullara etkinlikler yaptırılsa. Mesela sabah ders başlamadan çeşitli fiziksel etkinlikler yaptırılabilir. Eğer bu yapılabilirse öğrencilerin derslere daha da konsantre olacağını düşünüyorum..." (Gökhan)

"Yani öğrencileri sıkmadan aslında 1 ders işliyoruz, konumuzu anlatıyoruz 2. ders onlarla etkinlik yapıyoruz, faaliyet yapıyoruz daha verimli geçmesi için eğlenceli olması için bu yönde ders işliyoruz... Yani bu konuda öğrencilerin eğlenmesi ve derslerin yeterli ve verimli geçmesi açısından bu gibi şeylerin daha da çeşitlendirilmesi ve uygulanması lazım..." (Emir)

"...En azından teorik de olsa derslerimizi anlatıyoruz. 1. derste çocuklara uygulama yaptırıyoruz ve anlatıyoruz. 2. ders serbest bırakıyoruz, gördüklerini yaparlar veya çocukları gözlemliyoruz, ikinci ders işte hangi branşta iyiler, neleri var. Onları gözlemlmek, yeteneklerini keşfetmek için ikinci dersimiz serbest ya da çeşitli etkinlikleri yaptırarak geçiyor. Yani bu etkinlikler sayesinde verimli ders işlenebiliyor..." (Rıfat)

"...O çocukların stresini almak ve diğer derslerden bir nefes almalarını sağlamak, hafif bir ter atmalarını sağlamak için... Daha çok öğrencilerin isteğiyle, öğrencilerin isteğine bakarak bir şeyler yapılmalı. Mesela ben kendi adıma 2 saatlik dersimin 1 saatini müfredattaki davranışları vermeye yönelik bir çalışma yapıyorum. Diğer 1 saati de öğrenci çoğunluğunun istediği oyunları oynatıyorum serbest bırakıyorum..." (Aytekin)

"Genelde ben başlama evresi, esas evre ve bitiriş yani oyun evresine dikkat ediyorum. Hatta okulumuza gelen müfettişler bile diyor ki hocam bunlar sürekli sınıftalar bir ders işle diğer saat serbest bırak ya da oyunlar oynat rahatlasınlar. Sonraki derslere de çocuk zihinsel olarak rahatlamış ve dinlenmiş olarak girsin. Bağırısın çağırısın zıplası enerjisini atsin. 1 derste kazanımını işle diğer saat serbest bırak... O açıdan bu şekilde ders işlenirse ve ders içerisinde farklı etkinliklere de yer verilirse daha güzel şeyler olacağı kesin..." (Mustafa)

"...Beden eğitimi dersi bir öğrencinin kendini dinlendirdiği derslerdir. Rahatladığı, enerjisini attığı derslerdir. Biz okulda 6 beden eğitimi öğretmenleri olarak şöyle yapıyoruz; ilk saatimizi mutlaka bu temel branşlara ayırıyoruz yani temel müfredata uygun işliyoruz. Örneğin gülle atma ya da gülle atmanın temel prensiplerini anlatıyoruz. İkinci derste çocuklar ne istiyorlarsa enerjilerini atmaları anlamında futbol oynamak isteyen futbol, basketbol oynamak isteyen basketbol, badminton oynamak isteyen badminton... Yani ne istiyorlarsa o branşlarda etkinlikler düzenleyerek dersin daha verimli geçmesini sağlıyoruz." (Arif)

Tablo 4.3 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerinde "Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Verimliliğini Arttıracak Çözüm Önerileri" teması altında az sıklıkla ifade ettikleri durumlardan biri "*Ders Sayısı Arttırılmalı*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"... ders sayısı saati arttırılabilir kesinlikle... Çünkü ders kazanımlarını etkili bir biçimde verebilmek için bu gerekli..." (Gökhan)

"...Düşünün hocam 2 saat haftada her sınıfa dersiniz var... 30 kişilik ortalama bir sınıfta başarılı olmaya çalışıyorsunuz, kazanımları vermeye çalışıyorsunuz ama bakıyorsunuz kazanım 2 ders saatinde 6-7 tane kazanım var. O 6-7 tane kazanımı 2 saatte nasıl verebilirsiniz ki çok zor. Kazanımları kazandırmada çok çok zorlanıyorsunuz. Bu yüzden ders sayılarının tıpkı Avrupa ülkelerindeki gibi artırılması gerektiğini düşünüyorum." (Emine)

Tablo 4.3 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerinde "Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Verimliliğini Arttıracak Çözüm Önerileri" teması altında az sıklıkla ifade ettikleri durumlardan bir diğeri "*Severek ve Vicdan Duygusuyla Yapılmalı*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...İnsanın severek ve vicdanen yaptığı her işin bence performans ve verimlilik açısından gerekli olduğunu düşünüyorum." (Lütfü)

"...Bu işe bir vicdan işi olarak bakılırsa doğruyu bulabiliriz aslında. Kendi vicdanıma göre kendi adıma konuşuyorum. Beden eğitimi okulundan mezun olmuş öğretmenlerin bazı okullarda bizim kadar pek çalıştığını da düşünmüyorum yani gördüğüm kadarıyla bazıları böyle tabiri yerindeyse böyle. Kaç saat boyunca oturanlar, yatanlar olabiliyor yani çocuğa bir topu verip alın oğlum devam edin olabiliyor..." (Rıfat)

Tablo 4.3 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerinde "Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Verimliliğini Arttıracak Çözüm Önerileri" temasında en az sıklıkla ifade ettikleri kodlardan biri "*Küçük Ölçekli Okullar Yaygınlaştırılmalı*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"... kendi okulum bazında düşündüğün zaman kalabalık. Onun için uygulama anlamında sıkıntılarımız var. Daha küçük bir okul olsaydı ders daha verimli geçebilirdi ama şuan için sınıfların kalabalık olması aynı anda 4 sınıfın beden eğitimi dersinin olması sıkıntı bizim için... Dersin işlenişi anlamında aynı anda işte 4 sınıf 5 sınıf 40 öğrenciden yaklaşık 200 kişiyle bir ders işleniyor işte. Bu anlamda çözülmesi gereken sıkıntılar var." (Ümit)

Tablo 4.3 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerinde "Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Verimliliğini Arttıracak Çözüm Önerileri" temasında en az sıklıkla ifade ettikleri kodlardan diğeri "*Konular Açıklayıcı ve Uygulamalı Biçimde Aktarılabilmeli*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...Plandaki konulara ilişkin gerekli açıklayıcı bilgileri araştırarak ve uygulanarak öğrencilere aktarılması gerektiğini düşünüyorum. Ben de bu konuda yeterli olduğuma inanıyorum..." (Lütfü)

Tablo 4.3 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerinde "Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Verimliliğini Arttıracak Çözüm Önerileri" temasında en az sıklıkla ifade ettikleri kodlardan bir diğeri "*Öğrenciler ile Yetenek Düzeylerine Göre Bireysel Olarak İlgilenilmeli*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"... beden eğitimi dersi bir yetenek dersi... Belirli hareketleri herkes aynı düzeyde yapamıyor aynı verimi alamıyorsunuz. Mesela çocuk yapamıyor çünkü koordinasyon isteyen bir ders. Ben burada zorlanıyorum... Ben verimli işlemeye çalışıyorum ama çocuklara verimli oluyor mu bilmiyorum... Ben mesela yeteneği varsa bir kişinin onunla

özel ilgilenip dersin dışında, onu daha yukarı bir seviyeye çekebiliyoruz. Yeteneksizse herkesi bulunduğu noktadan bir adım ileriye götürme adına özel olarak onunla da ilgileniyorum. Verimlilik böyle mümkün olur bence...” (Hakan)

Tablo 4.3 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerinde "Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Verimliliğini Arttıracak Çözüm Önerileri" temasında en az sıklıkla ifade ettikleri kodlardan bir diğeri "*Popüler Spor Dallarında Öğrencilerin Bilgi Sahibi Olmaları Sağlanmalı*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“...Beden eğitimi öğretmenlerinin popüler ve evrensel olan branşlarda çocuklara aktif anlamda bir şeyler vermesi gerektiğine inanıyorum. Basketbol bilgisini, futbol bilgisini ne bileyim masa tenisi, cimnastik gibi branşlarda... Bunların en azından kurallarını öğretmesi gerektiğine inanıyorum. En azından bir öğrenci televizyonda atletizm müsabakasını izlediğinde örneğin gülle atarken onun kurallarını veya ne yaptığını bilmesi gerektiğine inanıyorum veya futbol oynanırken taç atmanın ne olduğunu bilmesi gerektiğine inanıyorum. İlla aktif o oyunu oynaması gerekmiyor o çocuğun dolayısıyla beden eğitimi dersinde en azından popüler sporların bilgilerinin verilmesi gerekir...” (Arif)

Araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spora ilişkin bilgi ve becerilerini nasıl buldukları hususundaki düşüncelerine yönelik bulgular Tablo 4.4’de yer almaktadır.

Tablo 4.4.

Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Bilgi ve Becerilerini Nasıl Buldukları Hususundaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yetenek Düzeyi	Profesyonel Olmasa da Yeterli Olunduğunun Düşünülmesi	10	50.0
	Eksikliklerin Olması Ama Giderilmesi İçin Uğraşılması	9	45.0
	Beceri ve Yetenek Allah Vergisi	1	5.0
	Toplam	20	100

Tablo 4.4 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spora ilişkin bilgi ve becerilerini nasıl buldukları hususundaki düşüncelerinde "Yetenek Düzeyi" teması altında en sık ifade ettikleri durum "*Profesyonel Olmasa da Yeterli Olunduğunun Düşünülmesi*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“... çocuklara yetecek kadar olduğunu düşünüyorum. Tam profesyonel değil ama çocuklarla iç içe yani yeterli olduğunu düşünüyorum. Açıkçası çevremde diğer arkadaşlar da beni kabullendiler açıkçası. Turnuvalarda olsun görevler veriyorlar, güveniyorlar. Kendimi kanıtladığımı düşünüyorum...” (Gökhan)

“Beceri noktasında her alanda her dalda diyelim kendimi sportif düşünüyorum vücudumun olduğunda düşünüyorum ama yüzde yüz yeterliyim dersem yalan olur...” (Lütfü)

“Sınıf öğretmenliğine de başladığımızda çalış çalış öğrendik. Bunda da öyle yani çalış çalış tecrübe sahibi olduk. Görev yaptığımız süre içerisinde tecrübemizi geliştirdik. O yüzden bilgi ve beceri konusunda sıkıntı yaşadığımı düşünmüyorum...” (Emir)

“...Bir beden eğitimi öğretmeni kadar olmasa da onlara yakın olduğumu düşünüyorum.” (Rifat)

“...Göreve başladığımda kendimi yeterli bulmuyordum. Ama şuan mesela öğrendim. Araştırdım... Şimdi kısmen de olsa bilgi ve beceri anlamında yeterli olduğumu düşünüyorum.” (Hakan)

“Tabii yüzde yüz olması mümkün değil ama ben şurada bilgi ve becerimle kendime yetiyorum. Bilmek istediklerimi de araştırıyorum... Yani beceri olarak iyiyim o yüzden kendime güveniyorum...” (Mustafa)

“Ben zaten çocukluğumdan itibaren spora yatkın biriydim. Gerek futbol, basketbol, voleybol tüm branşlarda bilgim var. Tabii ki bir beden eğitimi öğretmeni kadar olmasa da elimden geldiği kadar o becerileri çocuklara göstermeye çalışıyorum.” (Turgay)

“Ben yıllardan beri sporun içinde olduğum için en azından sporun ne olduğunu çok iyi bildiğime inanıyorum... Bilgi birikimimi de aktarırken açıkçası kendime güveniyorum. Tamamıyla beden eğitimi öğretmenleri kadar olmasa da yeterli olduğuna inanıyorum... Yıllardan beri bu işi yaptığım için çokta sıkıntı çekmiyorum açıkçası diyebilirim.” (Arif)

“Yani şüphesiz bir öğretmen olarak gelişen dünyanın içerisinde ben kendimi yüzde yüz iyi buluyorum mükemmel buluyorum demek doğru olmaz... Ama elimizden geldiğince bireysel olarak şu an çalıştığım okulda kendimi yeterli görüyorum...” (Enes)

“Şimdi elbette bilgi ve teknik anlamda beden eğitimi okuyan ya da sonradan bu kadroya yan alandan dolayı giren bir insan bilgi anlamında kıyaslanmaz tabii ki ama bilgi ve beceri anlamında kendimi yeterli görüyorum doğrusu...” (Giray)

Tablo 4.4 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spora ilişkin bilgi ve becerilerini nasıl buldukları hususundaki düşüncelerinde "Yetenek Düzeyi" teması altında sıklıkla ifade ettikleri durumlardan diğeri "*Eksikliklerin Olması Ama Giderilmesi İçin Uğraşılması*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“...Eksiklerimiz var tabii asıl branşı beden eğitimi olan öğretmenlerden daha gerideydik diyebilirim o anlamda sıkıntılarımız oluyor tabii dersin işleniş anlamında sıkıntılarımız oldu. Şu an bu eksiklerimizi gidermek için uğraşıyoruz... Tabii bu bir süreç hiçbir zaman bitmeyecektir insanın eksikleri ya da yeni yeni alanlar branşlar çıktığı zaman onları takip etmek gerekiyor. O anlamda eksiklerimiz olabilir.” (Ümit)

“...Tabii ki eksiklerimiz var. Bilgi noktasında biraz daha ben kendimi yetiştirmem lazım yani bilgi temin etmem lazım ama şu zamanda da idareciliğin bana verdiği etkiyle pek fazla yönelemiyorum.” (Lütfü)

“...Kesinlikle yani dört dörtlük değiliz herhalde. Eksik yönlerimiz var. Cimnastik hareketlerinde eksik yönlerimiz oluyor ama kendimizi bu yönde eğitime tabii tutarak geliştirmeye çalışıyoruz...” (Emir)

“...Elbette eksiklerimiz çok ama öğretmen okuldan ne olursa olsun mezun olsa bile önemli olan kendini geliştirmesi, yetiştirmesi, mücadele etmesi, yenilikçi kavramlara, yenilikçi her şeye açık olması, yetiştirmesi çok çok önemli. Ben de bu konuda kendi eksikliğimi diğerlerine göre eksik kalmamak, mağdur olmamak ve ezilmemek adına gerçekten evde çok çalışıyorum...” (Rıfat)

“Ya şimdi ben kendi adıma ben çok iyiyim desem doğru olmaz. Tabii ki eksiklerimiz var... Elimizden geldiği kadarınca bir şeyler yapıyoruz ama tabii ki bilginin sınırı yok sürekli öğrenmek zorundasınız yani tabii ben de öğrenmekten kaçınan bir insan değilim. İster 1 yıllık öğretmen olsun ister 15-20 yıllık öğretmen olsun gördüğüm zaman fikir alış veriş yaparım. Onların yaptığı değişik çalışmalarını gördükçe veyahut fikir alışverişinde bulunarak onlardan yeni bir şeyler alarak bildiğimi tazeleyerek eksiklerimi gidermeye çalışıyorum.” (Aytekin)

“Tabii ki bilgi bazında beden eğitimi okumuş olanların daha iyi olduğuna inanıyorum. Çünkü 4 yıl sürekli aynı şeyi görüyorlar... O yüzden bilgi bazında eksikliğim olabilir...” (Mustafa)

“Ben aslında şöyle söyleyeyim: Yani bu branşa geçtim ama benim geçmişte sporla ilgili hiçbir şekilde ne sertifikam, ne de bir eğitim var. Sporla ilgili bir aktivasyonun içerisinde de olmadım hiçbir şekilde. Tamamen sıfır donanımla geldim başladım. İşte bunun zorluğunu da tabii ki yaşadık. O yüzden eksik yönlerimiz çok fazla. Üniversitede de yani hani yeterli şekilde yan branş olduğu için tam eğitim almadığımız için, kesinlikle branşa geçişte çok

ciddi anlamda sıkıntılarla karşılaştık. Kendimde bilgi birikimi olarak yani hani spora da zaten ilgi yok ve donanımda yok, önceden bir geçmişimde yok sporla alakalı. O yüzden ister istemez kendimi yeterli bulmuyorum diyebilirim.” (Emine)

“...Tabii ki yetersiz olduğum birçok noktada var. Çünkü eğitim çok farklı bir boyut, çocuklara bunları aktarabilmek farklı bir beceridir. Dolayısıyla gerek çevremden gerek kaynaklardan yararlanıp eksiklerimi gidermeye çalışıyorum. Bugün internet üzerinde hem görsel, hem yazılı herhangi bir bilgiye beceriye kaynağa ulaşabilmek çok kolay ve çok rahat biliyorsunuz. Dolayısıyla yetemediğim yerlerde kendimi yetersiz gördüğüm yerlerde mutlaka araştırıyorum ve bir şekilde çözüyorum ...” (Arif)

“...Eksiklerimiz var. Eksikin kapatılması için bireysel olarak çok uğraşyoruz gerçekten. Öğretmen arkadaşlarımızda çok uğraşıyorlar fakat çalışma şartlarının yanında dediğim gibi kendini geliştirmek için zaman ve maddi bütçe lazım o konuda... Yarın geliştirecek beden eğitimi ve spor ile ilgili gelişmelerden çok mu haberdarız? Değil. Kendini geliştirmek anlamında yani yarın yeni mezunların gerisine düşme ihtimali yüksek. O yüzden eksiklerimiz çok çok fazla diyebilirim hatta.” (Enes)

Tablo 4.4 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spora ilişkin bilgi ve becerilerini nasıl buldukları hususundaki düşüncelerinde "Yetenek Düzeyi" temasında en az sıklıkla ifade ettikleri durum ise "*Beceri ve Yetenek Allah Vergisi*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“...Beceri mi? Beceri ve yetenek Allah vergisidir. Ben bunu kendimde fazlasıyla görüyorum zaten.” (Ümit)

Araştırmaya katılan katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştığı problemlere yönelik düşüncelerine ait bulgular Tablo 4.5’de yer almaktadır.

Tablo 4.5.

Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersini Yürütürken Karşılaştıkları Problemler Hususundaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
Spor Bilincinin Olgunlaşmaması	Fiziki Koşullar ve Araç-Gereç Yetersizliği	8	32.0
	Bilgi Eksikliği	5	20.0
	Beden Eğitimi Dersinin Angarya Bir Ders Olarak Görülmesi	3	12.0
	Görev Tanımında Olmayan İşlerin Yapılmak Zorunda Kalınması	2	8.0
	Ders Saatinin Yetersizliği	1	4.0
	Destek Verilmemesi	1	4.0
	Sınıf Yönetimi	Açık ve Geniş Alanda Öğrencileri Kontrol Etmenin Zor Olması	2
Ergenlik Dönemindeki Öğrencileri Yönetmede Zorlukların Olması		2	8.0
Davranışların Beden Eğitimi Öğretmenleri Gibi Olmaması		1	4.0
Toplam		25	100

Tablo 4.5 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik düşüncelerinde "Spor Bilincinin Olgunlaşmaması" teması altında en sık ifade ettikleri kod "*Fiziki Koşullar ve Araç-Gereç Yetersizliği*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"Fiziki koşullar ve malzeme sıkıntımız var biraz onun dışında çok problem yaşamıyoruz." (Gökhan)

"...Bir de okulla ilgili problemler oluyor. Okulda yer problemi oluyor saha problemi oluyor. Mevsimsel olarak çok zorluk çekiyoruz fiziki koşullar dolayısıyla. Beden eğitimi dışarıdan çok kolay gibi gözüküyor ama gerçekten çok zor bu şartlarda. ..." (Hakan)

"Dersi işlerken bir sıkıntı yaşamıyorum ama işte malzeme sıkıntısı çekiyoruz..." (Mustafa)

"... Kesinlikle okullarımızda fiziki koşullar çok çok eksik... Açık ve net konuşuyorum sportif etkinlikler bir çocuğun her şeyidir. Bir çocuğu gerçekten hayata hazırlamak istiyorsak bu alt yapıların oluşturulması gerek..." (Emine)

"...Benim genelde yaşadığım problem dışarıda ders işlenmesi, kışın havanın çok soğuk ve yağışlı olması. Ayrıca yazın havanın çok sıcak olması sebebiyle çok problem yaşıyoruz okulun fiziki şartları nedeniyle..." (Turgay)

"...Genel bir sorunu var okullarımızın, bu fiziki anlamda yetersizlik. Her okulun aslında olması gereken bir spor salonu gereği vardır. Spor salonu eksikliğimiz çok fazla mesela bulunduğumuz bölgede 1 veya 2 okulda spor salonu bulabiliyorsunuz... Fiziki koşulların yetersizliği dolayısıyla beden eğitimi dersinin zor işlenmesi haline geliyor..." (Arif)

"...Tesis yetersizliği, malzeme yetersizliği açısından büyük problemler yaşıyoruz. Dersi asfalt sahada yapmak zorundasın. Bahçede açık alandasın yağmurlu olduğu zaman dışarıda yapamıyorsun... Spor salonunun olmadığı yerde beden eğitimi dersinin yüzde yüz işlendiğini kimse söyleyemez... Yani özellikle soğuk olan yerlerde ciddi bir sıkıntı, hava yağmurluyken, soğukken ders işleyemiyorsunuz sınıf içinde dersi teorik olarak veriyorsunuz ama çocuğun beklentilerini karşılamıyor." (Arif)

"...Malzeme, donanım eksikliğimiz var. Bütün okullarda salon bulamazsın. Yağmur olduğu zaman ister istemez sınıfa geçiyorsun bu da ister istemez bizleri olumsuz anlamda etkiliyor tabi..." (Giray)

Tablo 4.5 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik düşüncelerinde "Spor Bilincinin Olgunlaşmaması" teması altında sıklıkla ifade edilen kodlardan diğeri "*Bilgi Eksikliği*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"... Bilgi anlamında çok eksikliğimiz var... Araştırmak lazım araştırıp tedarikli olduktan sonra derse girilmeli diye düşünüyorum. Bu anlamda sıkıntılarımız oluyor." (Ümit)

"Şimdi beden eğitimi dersinde özellikle uygulama noktalarında çok fazla uygulama yapmadığımızdan dolayı bir de üniversitede temelini çok görmediğimizden çok büyük bilgi eksikliğimiz var..." (Lütfü)

"...Şu anda ülkemizde beden eğitimi dersinin işleniş anlamında alanında üst düzey arkadaşlarım var. Onları da biliyorum işinin tam ehli olan insanlar var, şimdi ben onlar gibi bir bilgiye sahibim dersem yalan olur. Ama yine de bunun dışında... Arkadaşlarımla eşdeğer şekilde dersimi işlemeye çalışıyorum." (Aytekin)

"Bu problemler genelde... Terimlerle karşılaşıyorsun yeni terimlerle. Çocuk basketbolla ilgili bir şey söylüyor sen o terimle yeni karşılaşmışsın ama hiçbir şey bilmiyorsun. Gidip onu araştırma gereği duyuyorsun. Birçok şeyi açıkçası ben çocuklarla öğrendim. Yani öyle öğrendim... Bu bilgi açısından eksiklik, ilk başlarda benim için sıkıntıydı..." (Hakan)

"...Altyapıdan gelen bir eğitim eksikliği buna bağlı olarak da bilgi eksiklerimiz çok fazla..." (Giray)

Tablo 4.5 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik düşüncelerinde "Spor Bilincinin Olgunlaşmaması" temasında en az sıklıkla ifade edilen kodlardan biri "*Beden Eğitimi Dersinin Angarya Bir Ders Olarak Görülmesi*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"Genelde yani rotasını çizmeyen öğrenciler veya işte veliler beden eğitimi dersini angarya ders olarak görüyor. Yani bence en önemli derslerin başında beden eğitimi gelir. Çünkü

çocuğun belli bir sağlık yönünden hareketli olması, anatomisinin yerine oturması, gelişimi beden eğitimi dersiyse oluyor. Ama ne yazık ki kimse bunun farkında değil gerçekten çok üzücü...” (Rıfat)

“...Öğrencilerin veya diğer öğretmenlerin beden eğitimi dersine bakış açısını değiştirmemiz lazım. Bu derse boş bir ders olarak görüyorlar.” (Turgay)

“...Velileri de göz ardı etmemek lazım. Yani gidin 10 tane veliye sorun beden eğitimi de ders mi derler. Hiç kimse eğitimin öğretmenden önce geldiğini göz önünde bulundurmaz. Yani bu benim için problem...” (Giray)

Tablo 4.5 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik düşüncelerinde "Spor Bilincinin Olgunlaşmaması" temasında en az sıklıkla ifade edilen kodlardan diğeri "*Görev Tanımında Olmayan İşlerin Yapılmak Zorunda Kalınması*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“...Okulda beden eğitimi öğretmenlerine değişik bir bakış açısı var... Bizi disiplini sağlayan kişi konumunda görüyorlar bu da bir problem yaratıyor. Çünkü bence disiplin sağlamak tüm öğretmenlerin görevidir. Önceden sınıf öğretmenisin sınıfına giriyorsun bir sınıftan sorumlusun. Şimdi şu bahçedeki tüm okuldan disiplininden sen sorumlusun sanki. Öyle bir imaj var. Senin düdüğüne herkes hazır ola geçer, sen ya hocam bir düdüğe çalsana sanki bütün okulun disiplini bana kalmış gibi. Bu gerçekten çok sıkıyor bazen.” (Hakan)

“Dersi işlerken bir sıkıntı yaşamıyorum ama... Sahayı boya diyorlar, sahayı boyuyorum potayı boya diyorlar, onu da yapıyorum. Yani üstüme vazife olmayan şeyleri yapıyorum. Sınıfları da biz boyuyoruz. Tüm her şeyi boyuyoruz. Ekstra hafta sonu gelip boya işlerini hallediyorum. Yani vazifemiz olmayan işleri yapıyoruz sürekli bu bizden bekleniyor. Ben boyarsam boyanıyor ben boyamazsam boyanmıyor.” (Mustafa)

Tablo 4.5 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik düşüncelerinde "Spor Bilincinin Olgunlaşmaması" temasında en az sıklıkla ifade edilen kodlardan diğeri "*Ders Saatinin Yetersizliği*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“...Ders saatimizin az olması bizi biraz daha yoruyor. Yani 2 saatte ben bir sürü öğrenciyle kazanım vermek için uğraşmak zorundayım. Haftada 2 saat çok az...” (Emine)

Tablo 4.5 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik düşüncelerinde "Spor Bilincinin Olgunlaşmaması" temasında en az sıklıkla ifade edilen kodlardan diğeri "*Destek Verilmemesi*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“...Tabi desteklenmek çok önemli bu işte destek görmediğimiz zaman biraz sıkıntı yaşıyoruz. Antrenmanlar konusunda, çalışmalar konusunda sıkıntı yaşıyoruz...” (Emir)

Tablo 4.5 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik düşüncelerinde "Sınıf Yönetimi" temasında en sık ifade

edilen kod *"Açık ve Geniş Alanda Öğrencileri Kontrol Etmenin Zor Olması"* olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"Sınıf ortamında olmaya alışmış bir insan olarak ilk yıllarımda geniş bir alanda çocukları muhafaza etme konusunda biraz problemlerim oldu ama hâkimiyeti sağlamak için uğraşıyorum..." (Aytekin)

"...Sıkıntı şu yani o çocukları geniş bir alanda susturmak, disipline sokmak, davranışlarını kontrol altında tutmak, etkinlikler yapılırken o sınıfı zapt etmek gerçekten sıkıntı yani..." (Emine)

Tablo 4.5 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik düşüncelerinde "Sınıf Yönetimi" temasında en sık ifade edilen kodlardan diğeri *"Ergenlik Dönemindeki Öğrencileri Yönetmede Zorlukların Olması"* olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...Derslerine girdiğimiz yaş grubu ergen dönemde oldukları için mesela ilkokulda çocuklar küçük, onların davranışlarında daha rahat kazanımları sağlayabiliyorsunuz ama bunları ergenler üzerinde denemeye çalışsanız bu çok zor, her birinin ayrı ayrı davranışları var, farklı davranışlar sergileyebiliyorlar. Bu açıdan sıkıntılı olabiliyorlar." (Emine)

"...Sınıf öğretmeniyken okullarda gece gündüz diğeri bir deyişle deve cüce oynatılır. Yani bunu ergenlik çağına girmiş bir öğrenciye oynatmak onu bir ciddiyetsizliğe sevk eder. Bu açıdan onlara uymak, onların seviyelerine inebilmek çok zor oluyor." (Giray)

Tablo 4.5 incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemlere yönelik düşüncelerinde "Sınıf Yönetimi" temasında en az sıklıkla ifade edilen kod *"Davranışların Beden Eğitimi Öğretmenleri Gibi Olmaması"* olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...Davranışlarımız bir beden eğitimi öğretmeni gibi değil de bir sınıf öğretmeni gibi devam ediyor..."

Araştırmaya katılan katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerine yönelik bulgular Tablo 4.6'da yer almaktadır.

Tablo 4.6.

Katılımcıların Üniversite Eğitimi Sürecinde Sınıf Öğretmenliği Bölümünde Almış Olduğu Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Eğitim-Öğretimi Sağladığı Mesleki Bilgi ve Beceriler Bakımından Nasıl Değerlendirdikleri Hususundaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
Donanım Yetersiz	Eğitim Yetersiz Ama Kişisel Gelişim Önemsemmeli	10	40.0
	Beden Eğitimi Öğretmenleri Gibi Olunması Mümkün Değil	4	16.0
	Kolay Geçilen Bir Ders Olduğu İçin Bu Yan Dalın Seçilmesi	2	8.0
	Alınan Eğitimin Ortaokul Kademesi İçin Yeterli Olması	1	4.0
	Yetersizlik Hissi Nedeniyle Branşına Tekrar Dönenlerin Olması	1	4.0
	Yeterli Hissetme	Beden Eğitimi Öğretmenleri Kadar İyi Yetiştirildiklerine İnanılması	3
Sporun İçinde Olmanın Faydasının Görülmesi		3	12.0
Faydasının Olduğunun Düşünülmesi		1	4.0
Toplam		25	100

Tablo 4.6 incelendiğinde, katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerinde "Donanım Yetersiz" teması altında en sık ifade ettikleri durum "*Eğitim Yetersiz Ama Kişisel Gelişim Önemsemmeli*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"... okul dışında aradan 20 yıllık bir süre de geçti onun için unuttuk diyelim. Yine tekrar biz kendi kendimizi geliştirmeye çalışıyoruz... Aldığımız eğitim yeterli de değildi. Bence hiçbir branş için verilen eğitim yeterli değil zaten..." (Ümit)

"...Çok az tabi. Ders sayısı az ve haftada bir ders uygulama sayısı olduğundan o bilgi ve beceriyi yeteri kadar olduğunu düşünmüyorum. Kendinizi geliştirmezseniz bu iş olmaz. Yetersiz kalabilir diye düşünüyorum... Birebir yetişmek daha farklı mutlaka üniversitede ama sınıf öğretmenliği yaparken bu uygulamalar yetersiz diye düşünüyorum..." (Lütfü)

"...Eğitim yeterli değildi ama yine temel dersleri aldık kendimizi de bu yönde geliştirmeye çalıştık..." (Emir)

"İlk mezun olanlar bu konuda ilk 4 yıllıktan mezun olanlar ve ilk yan alan olarak mezun olanlar biz olduğumuz ve sistem yerine oturmadığı için büyük eksikliğimiz olmuştur. Ama işte kişinin kendini telafi etmesi, çabaları, vicdani özgürlüğü artık ne kadarını tamamlayabilirse bu işi yapabilir diye düşünüyorum. Bu yüzden tam olarak yeterli eğitim aldığımızı zannetmiyorum ama dediğim gibi kişinin kendi gelişimine bağlı olan bir şey. İnsan kendini geliştirdiği sürece yeteneği de varsa yapabileceğini düşünüyorum ama öz veriyle çalışanlar için..." (Rıfat)

"...Yok, tabii ki aldığımız eğitim yeterli değildi. Biz 8 yıllık eğitime geçildiği dönemde ihtiyaç olan yerlerde asgari düzeyde beden eğitimi ihtiyaçlarını giderebilmemiz için yetiştirildik, yani tam bir beden eğitimi anlamında yetiştirilmedik. O yüzden tabii ki... Yeterli değildi dediğim gibi, ben kendim sporun içerisinden gelen bir insan olduğumdan ve insanoğlu ömür boyu öğrenmek zorundadır bunun bilinciyle eksiklerimizi kapatarak kendimizi geliştirmeye çalışıyoruz..." (Aytekin)

"...Mesleki olarak bence yeterli eğitim aldığımızı düşünmüyorum. Mesleki olarak yeterli bilgi donanımı vermediler..." (Hakan)

"Kesinlikle ben koca bir sıfır olarak değerlendiriyorum. Bana göre şöyle yani emin olun üniversitede beden eğitimi öğretimini hatırlamıyorum. Aldığımız eğitim çok yetersizdi. Yani üniversitedeki öğretilen bilgiler bana göre yani yan branşta kesinlikle çok yetersiz... Zaten kaç saat orada ders görüyorduk ki onu bile çok iyi hatırlayamıyorum şuanda ama kesinlikle şunu biliyorum yan branş o eğitim sürecinde hiçbir şey kazandırmadı. Ben

burada yaparak yaşayarak, araştırarak ne yapmam gerektiğini tekrardan stajyer öğretmen gibi tekrar yeni baştan öğrendim, öğrettim, anlattım. Bu şekilde oldu yani...” (Emine)

“Evet, üniversitede 1,5 yıl beden eğitimi dersi gördük zaten benim yan alan beden eğitimiydi ama tüm branşları almadık yani atletizm, basketbol işte temel spor eğitimi veya anatomi, fizyoloji dersleri almadık ama genelde çocuğa lazım olan dersleri aldık. Teorik bilgiyle hiçbir zaman bir yere varılmıyor ancak yaparak, yaşayarak ya da çocukların derslerine girerek bunu öğrenebiliriz. Beden eğitimi dersinde zaten çoğu branşı veya kurallarını ben az çok biliyordum beden eğitimine geçmeden önce. Geçince de nasıl öğretileceğini, ne yapılacağını hem arkadaşlardan yardım alarak ve araştırarak hem de bildiğim kadarıyla bunları bütünleştirip onlara iyi bir öğretmen olmaya çalışıyorum.” (Turgay)

“Yani biz mesela ilk bu konuda 4 yıllık fakülte kazananlardan biriyiz. 2 yıl bu bölümde bize yan alan adı altında beden eğitimi dersi verildi. Orda temel branşları gördük spor psikolojisi, anatomisi gördük. Tabii ki bunun çok fazla yeterli olduğu kanaatinde değilim. Çünkü ben sporun çok dinamik olduğuna inanıyorum bu da bilinen bir gerçek. Sürekli kendini geliştiren bir meca bu konuda iş yapan kişilerinde kendini geliştirmesi gerektiğine inanıyorum. Düzenli olarak kurallar kaideler değişiyor... Tüm branşlarda çok aktif bir şekilde işin içindeyiz. Kişiler sürekli kendini geliştirmek zorunda bu değişime de ayak uydurmak zorundayız. Dolayısıyla geçmişte aldığımız eğitim şuanda bile çok yeterli değil. Sürekli kendini yenileme gibi bir durum söz konusu... Mesela ben, haziran ayında bir panel var basketbol antrenörlerine düzenlenen, sürekli bunlara katılarak kendimi yenilemeye çalışıyorum yani okulu bitirdikten sonra ki eğitim o şekilde kalmamalı sürekli kendini geliştirme gibi bir zorunluluğumuz var bu hepimiz için geçerli.” (Arif)

“... Ben bana bir katkısı olduğunu düşünmüyorum. Ders sayısı zaten çok azdı. Genelde de temel dersleri aldık. Kendimi geliştirmeye çalışarak bunu gidermeye çalışıyorum...” (Giray)

Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerinde "Donanım Yetersiz" teması altında sıklıkla ifade ettikleri durumlardan biri "*Beden Eğitimi Öğretmenleri Gibi Olunması Mümkün Değil*" kodu olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“... açıkçası yani tam anlamı ile bir beden eğitimi akademisinde yetişen öğrenciler gibi olmadığımız kesin ve onlarla kıyaslama yapmak yanlış. O konuda bir bilgi beceri eksikliği vardır diye düşünüyorum çünkü siz sınıf öğretmenisiniz siz ona göre yetişiyorsunuz...” (Lütfü)

“...Bir spor akademisinde yetişen birine göre çok yeterli olmadığını düşünüyorum verilen eğitimin...” (Emir)

“...Bedenci kadar bedenci misin? Bilgi bazında değilim. Başta da söyledim kıyaslanamaz bile bilgi beceri olarak...” (Mustafa)

“...Tabii ki biraz sağlık dersi açısından sıkıntımız oldu. İlk yardım mesela öbür taraftan bilgisel anlamda biraz zayıf kaldık beden eğitimi akademisinde yetişen öğretmenlere göre...”

Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerinde "Donanım Yetersiz" temasında en az sıklıkla ifade edilen kodlardan biri

"Kolay Geçilen Bir Ders Olduğu İçin Bu Yan Dalın Seçilmesi" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"... Bizim üniversitede beden eğitimi öğretmenleri alanında yan dal almak değildi amaç. Bilmiyorum, yani okul idaresi nasıl ayarladı, nasıl yaptı seçtik o zaman o şekilde daha doğrusu. O zaman kolay geçiliyor diye seçtik açıkçası. O zaman Doğu'ya falan atanacağımız için yani ben burslu bir öğrenciydim oralarda hani böyle ders öğretmenleri olmazsa girebilirsiniz yani bu yan dala falan dediler. Bu şekilde bir tercihimiz oldu." (Gökhan)

"...Yok, yeterli bir katkı olmadı. Yani o dönemlerde hatırlıyorum arkadaşlar kolay ders diye beden eğitimi seçiyorlardı. Kolay geçirim diye seçiyorlardı. Şimdi sen böyle seçtiğin bir dersten çok faydalanabilir misin? Kesinlikle faydalanamazsın..." (Hakan)

Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerinde "Donanım Yetersiz" temasında en az sıklıkla ifade edilen kodlardan diğeri "*Alınan Eğitimin Ortaokul Kademesi İçin Yeterli Olması*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...Ortaokul seviyesinde ders verilebilecek kadar eğitim aldık... Liselere doğru belki açık verme şansın daha fazla çünkü branş dalları fazla cimnastik mesela. Daha ağır derecede bütün bunların biraz daha uygulamasını dersinde almak gerekir diye düşünüyorum daha ayrıntılı alınması gerektiğini düşünüyorum daha üst kademelerde ders verebilmek için..." (Lütfü)

Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerinde "Donanım Yetersiz" temasında en az sıklıkla ifade edilen kodlardan diğeri "*Yetersizlik Hissi Nedeniyle Branşına Tekrar Dönenlerin Olması*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

"...Bazı tanıdıklar vardı, bazı okullarda çalışıyorlar, arkadaşlar söylüyorlardı çok yeterli olmayan arkadaşlarımızda vardı bu işin içinde, tabi hepsi çok yeterli diyemiyorum. Zorluk yaşayan arkadaşlarımızda oldu. Onlar sınıf öğretmenliğine geri geçti zaten... Yani kendilerini yeterli görmediler herhalde ondan dolayı geri sınıf öğretmenliğine geçenler oldu." (Emir)

Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerinde "Yeterli Hissetme" temasında en sık ifade edilen kodlardan biri "*Beden Eğitimi Öğretmenleri Kadar İyi Yetiştirildiklerine İnanılması*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Bizi iyi yetiştirdiler yani sadece beden değil, müzik öğretmeni kadar müzik öğrendiğime inanıyorum resim öğretmeni kadar resim öğrendiğime inanıyorum. Yani yan alan seçmesem de o iki saatlik beden eğitiminde de beden eğitimi öğretmeni kadar iyi yetiştirildiğimize inanıyorum... Yani üniversitede bizi iyi eğittiklerine inanıyorum...” (Mustafa)

“...Gayet donanımlı hocalarımız vardı, spor salonunda yapıyorduk derslerimizi ve ön lisans diplomasını hak ederek aldık. Beden eğitimi öğretmeni olarak da stajımızı ortaokullara götürüp yaptırıldılar, yani pratikte de yaşadık, iyi bir eğitim aldık... Kendimle ilgili bir sorun olmayınca iyi de bir eğitim alınca çok ciddi bir sıkıntı yaşamadım...” (Enes)

“Şimdi bizim üniversitede beden eğitimine yönelik eğitim öğretimi ben fazlasıyla aldığımıza inanıyorum... Hatta beceri anlamında da ben çok kişiden daha iyiyim diyebilirim...” (Giray)

Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerinde "Yeterli Hissetme" temasında en sık ifade edilen kodlardan diğeri "*Sporun İçinde Olmanın Faydasının Görülmesi*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“...Üniversitede okurken okul takımlarında, kulüp takımlarında oynadığım için daha çok bunun faydasını gördüm. Bu yönde birazda kendimi şanslı hissediyorum aslında...” (Lütfü)

“...Üniversite hayatım boyunca amatörde futbol oynuyordum, üçüncü lig deneyimimde vardı, kendimle ilgili bir sorun olmayınca çok ciddi bir sıkıntı yaşamadım yani bence sporun içinde aktif olmak daha da önemli bir konu” (Enes)

“...Ben okul takımında da futbol oynuyordum ve basketbol takımında da, ikisinde ben oynuyordum. Fakültenin takımında ayrıca amatör takımında oynuyordum. Yani artı ben öğretmen lisesi mezunuyum tabiri caizse hani eski dilde ya da halk dilinde çekirdekten yetişme sporcuydum. Bunun çok faydasını gördüm” (Giray)

Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerinde "Yeterli Hissetme" temasında en az sıklıkla ifade edilen kod "*Faydasının Olduğunun Düşünülmesi*" olmuş ve görüşmelere yönelik örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Okulda yani bazı branşlarda bilgi aldık. 540 saatlik bir eğitim aldık son 2 yıl içerisinde... Tabii faydası oluyor illaki. Yani en azından göz attığımız konuları hatırlayabiliyoruz, geçmişte gördüğümüz eğitim biraz daha hatırlanabiliyor. Bize desteği oluyor yani...” (Ümit)

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Tablo 4.2'deki sonuçlara bakıldığında, katılımcılar sınıf öğretmeni olarak yetişmiş bir öğretmen olarak beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi ve spor dersini yürütmeleri hususundaki düşüncelerinde, öğretmenlerin yarıya yakını herhangi bir spor dalıyla uğraştıklarından, spor geçmişinin getirmiş olduğu avantajla birlikte beden eğitimi ve spor derslerini yürütürken zorlanmadıklarını, bazı öğretmenler teori ve uygulamada zorlandıklarını ve bu durumlarda okuldaki diğer beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden destek alarak dersi yürütmeye çalıştıklarını, bazı öğretmenler lisans eğitimi esnasında beden eğitimi ve spor ile alakalı eğitimler sayesinde derslerde problem yaşamadıklarını, bazı öğretmenler araç-gereç, malzeme ve spor alanlarının olmaması nedeniyle kendilerini yetersiz hissettiklerini belirtmişlerdir. Beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yapan sınıf öğretmenlerinin spor geçmişinin olması beden eğitimi ve spor dersinin gereklerini yerine getirebilecekleri, bir spor dalı ile uğraşmış olmaları diğer spor dallarını da bildikleri ve bu spor dallarının nasıl öğretileceği ile bilgi sahibi oldukları anlamını taşımamaktadır. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin norm kadro fazlası olmaktan kurtulmak, ilçelerden il merkezlerine geçebilmek, okulda idareci olarak kalabilmek, eş durumu tayinini yapabilmek gibi nedenlerle geçiş yaptıkları ve dışarıda yapılan eğlenceli bir ders olarak gördükleri beden eğitimi ve spor dersini yürütürken eksikliklerini gizlemek amacıyla spor geçmişlerini ve araç gereç eksikliklerini ifade ettikleri düşünülmektedir. Bu yorumu destekleyecek araştırmalarda, Kaya ve ark. (2013), Ersözlü ve ark. (2014), Gökyer ve ark. (2014), Korkmaz ve Serin (2014) sınıf öğretmenlerinin tayin yoluyla yer değiştirme problemi yaşamaları, norm fazlası olma korkusu, idareci olarak kalma, sınıf öğretmenliğinin yorucu olması ve alan değişikliği yoluyla mutlu olacaklarını düşünme, aile bütünlüğünü koruma gibi nedenlerle alan değişikliği yaptıklarını tespit etmişlerdir. Yıldız ve Güven (2021) sınıf öğretmenlerinde beden eğitimi ve spor dersini işleyebilecek bilgi, beceri ve donanım düzeyinin olmadığını saptamışlardır. Çiçek (2008) sınıf öğretmenlerinin dersin işlenmesinde yetersiz kaldığını belirlemiştir. Humphries ve Ashy (2002) sınıf öğretmenlerinin nitelikli eğitim almadıklarını, aldıkları eğitimin yetersiz olduğunu ve deneyim konusunda kendilerini geliştirmek adına yeterli ve faydalı eğitimlerin alınması gerektiğini ifade etmişlerdir. Brumbaugh (1987) sınıf öğretmenlerinin üniversitede

beden eğitimi ve spora ilişkin aldığı derslerin, beden eğitimi ve spor dersini uygulamaya katkısının olmadığını ve dersi işlemede kolaylık sağlamadığını tespit etmiştir. Ceylan (2006) sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde almış oldukları beden eğitimi ve spor derslerinin, dersin öğretiminde yeterli olmadığını belirtmiştir.

Araştırma bulgularına benzer çalışmalarda, Kara (2007) sınıf öğretmenlerinin eğitim fakültelerinde almış oldukları beden eğitimi ile alakalı bilgi ve eğitimlerin yeterli düzeyde olduğunu, ayrıca bu sayede beden eğitimi ile alakalı bir problem yaşamadığını saptamıştır. Sallis ve ark. (1997) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin almış oldukları eğitim sayesinde derslerini kolayca işlediklerini ve dersin öğretimini öğrencilere uygulamada zorluk çekmediklerini ve kendilerini bu alanda geliştirebildiklerini belirtmişlerdir. Decorby ve ark. (2005) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerini işlerken araç-gereç eksikliğinin dersin öğretim aşamasında problem yaşattığını ve bu durumun öğretmenlerin kendilerinin yetersiz olduğu algısına kapılmasına neden olduğunu ifade etmişlerdir. Çiçek (2008) beden eğitimi ve spor dersi işlenirken araç-gereç eksikliğinin çok büyük sorun olduğunu saptamıştır. Tortop (2005) beden eğitimi ve spor dersinde malzeme, araç-gereç ve uygun ortamın olmadığını, ilgili birimlerinde bu konuda destek sağlamadığını tespit etmiştir.

Tablo 4.3'teki sonuçlar incelendiğinde, katılımcılar beden eğitimi ve spor dersini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işleme hususundaki düşüncelerinde, tesis ve araç gereç sağlanması, ders sayısının artırılması, ders içerisinde etkinliklerin çeşitlendirilmesi, dersin sevak olarak yapılması ve verimli bir şekilde işlenmesi, öğrenciler ile bireysel olarak ilgilenilmesi ve öğrencilere popüler spor dallarının öğretilmesi gibi önerilerde bulunmuşlardır. Ancak sınıf öğretmenleri beden eğitimi ve spor dersi gibi yetenek ve uygulama gerektiren bir derste kendi hazırbulunuşlukları ile ilgili hiçbir görüş belirtmemişlerdir. Bu durum katılımcıların derse ilişkin yetersizliklerini örtme çabası olarak değerlendirilebilir. Bu yorumu destekleyecek araştırmalarda, Yıldız ve Güven (2021) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersini verimli bir şekilde işleyemediklerini ve dersin hedeflerine ulaşamadığını saptamışlardır. Quay ve Peters (2008) beden eğitimi ve spor dersinin nitelikli sınıf öğretmenleri tarafından bile verimli biçimde işlenebilecek en zor derslerden biri olduğunu belirlemişlerdir. Pehlivan ve ark. (2003) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersini istenilen düzeyde yürütemediklerini ifade etmişlerdir. Morgan ve Bourke (2004) sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun beden eğitimi ve spor dersini öğretim ve öz güven eksikliğinden

yapmadıklarını saptamışlardır. Doğan (2000), Kangalgil (1999) ilkokullarda beden eğitimi ve spor dersini yürüten sınıf öğretmenlerinin dersi amacına uygun işlemediğini belirlemiştir.

Çağımızda beden eğitimi ve spor dersi, ilkokullardan itibaren temel eğitimin en önemli unsuru haline gelmiştir. Çünkü beden eğitimi ve spor dersinin çocukların bedensel, zihinsel ve duygusal gelişimleri açısından öneminin çok fazla olduğu söylenebilir. MEB'e bağlı okullarda beden eğitimi ve spor derslerinin verimli bir şekilde işlenmesi için gerekli koşulların sağlanması gerekmektedir. Bu koşulların sağlanmasıyla birlikte beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilere fayda sağlayacak biçimde istenilen düzeyde olacaktır. Beden eğitimi ve spor dersleri işlenirken malzeme yetersizliğinin olması, ders sayısının yetersiz olması, öğretmenlerin beden eğitimi ve spor derslerine ilgisiz olması, öğrencilerin yeteneklerinin belirlenememesi ve beden eğitimi ve spor ile alakalı yeterli derecede bilgilendirme ve teşviğin yapılmamasının bu alanda karşılaşılan sorunlar olduğu bilinmektedir. Beden eğitimi ve spor derslerinin yeterli düzeyde ve verimli biçimde öğrencilere aktarılması için öğretmenlere yeterli imkanların ve dersin önemini kavramalarının sağlanması, beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilere sevdirmesi, etkinliklerin artırılması ve öğretmenlerin bu işi gerçekten sevmeleri gerektiği söylenebilir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin derslerde spor branşları ile ilgili çocuklara genel anlamda bilgi vermesi ve bu branşların uygulamasını da yaptırması gerekmektedir. Çocukların spor branşlarıyla ilgili bilgi sahibi olmaları ilerleyen yıllarda spora olan bakış açılarını değiştirecektir. Ayrıca çocukların bilgi ve tecrübe sahibi olmaları spora katılımı arttıracak ve başarı oranında da yükselme görülecektir (Taşmektepligil, 1995).

Araştırma bulgularını destekler nitelikteki araştırmalarda, Fox ve ark. (1998) beden eğitimi ve spor ders saatlerinin yeterli olmadığını, ayrıca 1-2 saatlik derslerin çocukların fiziksel açıdan gelişimlerine fazla bir etkisinin olmayacağını ve ders saatlerinin arttırılarak haftalık olarak en az 3 saate çıkarılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Yılmaz (2007) beden eğitimi ve spor ders saatlerinin yetersizliğini belirterek, ders saatlerinin arttırılmasının dersin verimliliğini arttıracığını belirtmiştir. Koçoğlu ve Tekdal (2020) beden eğitimi ve spor dersine olan ilginin artması ve ders verimliliğinin artırılması için uygun ortamların oluşturulması, öğretmen-veli iletişiminin artırılması, internet ve teknolojik materyaller ile desteklenmesi, sportif etkinliklerin sürekli yaptırılarak çeşitlendirilmesi ve öğrencilerin motive edilerek sevdikleri branşlara yönlendirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Demirhan ve ark. (2014) beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin derslerini salon, materyal ve ders

saatlerinin yetersizliğinden kaynaklı verimli bir şekilde işleyemediklerini, bu sorunların çözümü için gerekli ihtiyaçların temin edilmesini ve ders saatlerinde de artış yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Can (2004) çocukların yeteneklerinin belirlenip bunları geliştirmek için öğretmenlerin çocukları iyi tanıyıp onlarla bireysel olarak ilgilenmeleri ve çocukların yeteneklerini keşfettikten sonra ilgilendikleri spor dalları hakkında yeterli düzeyde bilgi aktarımı yapmalarını gerektiğini tespit etmiştir.

Tablo 4.4'teki sonuçlar incelendiğinde, katılımcılar beden eğitimi ve spora ilişkin bilgi ve becerilerini nasıl buldukları hususundaki düşüncelerinde, kendilerini profesyonel olmasa da yeterli olarak gördüklerini, derse ilişkin eksiklerinin olduğunu ancak bu eksiklikleri gidermek için uğraştıklarını, becerinin ve yeteneğin Allah'ın bir lütfu olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcılar bu bölümdeki ifadelerinde de genel olarak bilgi ve beceri açısından yeterli olduklarını belirtmişlerdir. Ancak bu durum katılımcıların dersi öğrencilere topu at oynasınlar dersi olarak gördükleri, öğrencilerin başında bir büyük olarak durmalarının yeterli olduğunu düşündükleri şeklinde açıklanabilir. Bu yorumu destekleyecek araştırmalarda, Yıldız ve Güven (2021) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin ilgi ve beceri düzeylerinin yetersiz olduğunu saptamışlardır. Roth (2005) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersi için eğitime ihtiyaçları olduklarını belirlemiştir. Morgan ve Hansen (2007), Decorby ve ark. (2005), Hart (2005), Kim ve Taggart (2004), Tsangaridou (2004) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor konusunda yetersizliklerinin ve bilgi eksikliklerinin olduğunu kabul ettiklerini tespit etmişlerdir. Çiçek (2008), Ceylan (2006), Kangalgil (1999) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersini yürütebilecek bilgi ve yetenek düzeylerinin olmadığını saptamışlardır. Barnes (2002) pek çok sınıf öğretmenin beden eğitimi öğretimindeki temel kavramlara ilişkin bilgi düzeylerinin yeterli olmadığını ifade etmiştir.

Günümüzde etkili bir eğitimin gerçekleştirilebilmesi için istenilen kriterlere sahip donanımlı ve bilgili öğretmenlere ihtiyaç vardır. Öğretmenlerin kendi branşında eğitim aldığı alanın gerekliliklerini yerine getirebilecek özelliklere sahip olması gerekmektedir. Beden eğitimi ve sporun yetenek ve beceri gerektiren bir alan olduğu bilinmektedir. Sınıf öğretmenliği mezunu bazı öğretmenlerin önceden almış oldukları eğitim sayesinde, bazılarının ise eksiklerini çözmek için çabalayarak beden eğitimi ve spor derslerinde verimli olmaya çalıştıkları söylenebilir. Buradan hareketle alan değişikliği yapan sınıf öğretmenleri kendilerini sürekli güncellemeli ve eksik oldukları yönlerini eğitim olarak gidermelidirler.

Araştırma bulgularını destekler araştırmalarda, Cebeci (2018) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerinde bilgi ve beceri bakımından yeterli olduklarını, beden eğitimi ve spor öğretimi sürecinde öz yeterliğe sahip olduklarını belirlemiştir. Yıldız ve ark. (2021) haftalık düzenli bir biçimde egzersiz yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinde daha az sorunla karşılaştıklarını tespit etmişlerdir.

Tablo 4.5'deki sonuçlar incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersini yürütürken karşılaştıkları problemler hususundaki düşüncelerinde, fiziki koşulların yetersiz olduğu, bilgi eksikliği, beden eğitimi dersinin angarya bir ders olarak görüldüğü, görev tanımında olmayan işlerin yapmak zorunda kalındığı, ders saati yetersizliği, destek verilmediği, açık ve geniş alanda öğrencileri kontrol etmenin zor olduğu, ergenlik dönemindeki öğrencileri yönetmede zorlukların olduğu, davranışların beden eğitimi öğretmenleri gibi olmadığı ifade edilmiştir. Araştırmaya katılan 13 öğretmenin 5'i bilgi eksikliğinden ve sınıf yönetiminde problem yaşadığından bahsetmiştir. Bu bulgulardan da anlaşılmaktadır ki öğretmenlerin yarıya yakını beden eğitimi ve spor dersi için yeterli olmadıklarını açıkça ifade etmektedir. Bu yorumu destekleyen araştırmalarda, Yıldız ve Yıldız (2019) alan değiştirerek beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerinin birçok sorunla baş etmek zorunda kaldıklarını ve en önemli sorun olarak ise dersi işleyecek bilgi düzeylerinin yetersizliğini ifade etmişlerdir. Erdoğan (2014) alan değişikliği yapan öğretmenlerin yeterlik algılarının beden eğitimi öğretmenlerine göre daha düşük olduğunu tespit etmiştir. Çıldır (2019) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersi için yetersiz olduğunu ve bu dersin beden eğitimi ve spor öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini belirlemiştir. Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerini verebilmek için kapsamlı bir eğitime ihtiyaçları olduğunu vurgulayan araştırmalar bulunmaktadır (Güven ve Yıldız, 2014; Faucette ve ark., 2002; Parks, 2003; Mckenzie ve ark., 1997).

Araştırma bulgularını destekler nitelikteki araştırmalarda, Ekinci (2010) ve Güven (2008) öğretmenlerin karşılaştıkları en büyük problemin yeterli araç-gereç ve spor salonu gibi imkanların yetersiz olmasını ve bu durumda öğretmenlerin ders işlerken zorlanmalarına neden olduğunu belirtmişlerdir. Boztepe (1994) ilkokuldaki çocukların sosyalleşmelerine katkısı olan beden eğitimi ve spor derslerine yeterince önem verilmediğini ve derse ayrılan sürenin çok az olduğunu ifade etmiştir. Decorby ve ark. (2005) sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunların başında araç-gereç yetersizliğinin geldiğini, bu durumu bildikleri halde idarecilerin beden eğitimi ve spor dersine destek vermediklerini tespit etmişlerdir. Barnes (2002) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerinde yeterli düzeyde araç-

gereç, materyal ve uygun ortamların olmadığını belirttiklerini, ayrıca okul idaresinin de destek vermediğini ifade etmiştir. Yıldız (2010) beden eğitimi ve spor dersinin önemsiz bir ders olarak görüldüğünü, velilerin bu dersi sadece oyundan ibaret bir ders olarak gördüklerini ve derse gerekli desteğin verilmediğini belirlemiştir.

Araştırma bulgularının aksine, Tortop (2005) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor ders saatlerinin yeterli olduğunu ve saatlerinin arttırılmaması gerektiğini ifade ettiklerini belirlemiştir. Çiçek (2008) sınıf öğretmenlerinin ders saatlerinde problem olmadığını ve ders saatlerinin yeterli olduğunu ifade ettiklerini, okul idaresinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik gerekli önemi ve desteği verdiklerini tespit etmiştir. Kangalgil (1999) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersi ile alakalı okul yönetiminin beden eğitimi ve spor dersine olan ilgilerinin olumlu yönde olduğunu ve gerekli desteğin sağlandığını ifade ettiklerini saptamıştır.

Tablo 4.6'daki sonuçlar incelendiğinde, katılımcıların üniversite eğitimi sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğu beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirdikleri hususundaki düşüncelerinde, eğitimin yetersiz olduğunu ancak kişisel gelişime önem verilmesi gerektiğini, beden eğitimi ve spor öğretmenleri gibi olunmasının mümkün olmadığını, üniversitede kolay geçilen bir ders olduğu için bu yan dalın seçildiğini, alınan eğitimin ortaokul kademesi için yeterli olduğunu, yetersizlik hissi nedeniyle branşına tekrar dönen öğretmenlerin olduğunu ifade ederek beden eğitimi ve spor dersi için yeterli bir donanıma sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, beden eğitimi ve spor öğretmenleri kadar iyi yetiştirildiklerini, sporun içinde olmanın faydası olduğunu ifade eden öğretmenlerde olmuştur. Yükseköğretimin sınıf öğretmenliği bölümlerinde beden eğitimi ve spor dersine ilişkin alınan sınırlı sayıdaki dersler ile yan alan olarak seçilen beden eğitimi uzmanlığının sağlanması mümkün değildir. Bu nedenle alan değişikliği yaparak beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerinin dört yıl boyunca bir beden eğitimi ve spor öğretmeni özelliğini kazanmak için okuyan öğretmenler gibi olması beklenemez. Bu yorumu destekler nitelikteki araştırmalarda, Yıldız ve Güven (2021) sınıf öğretmenlerinin lisans programlarından beden eğitimi ve spor için yeterli olabilecek bir donanım ile mezun olmadıklarını, sınıf öğretmenliği yaparken de beden eğitimi ve spor dersine olan ilgi eksiklikleri sebebiyle kendilerini geliştirmeyi düşünmemeleri ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik hizmet içi eğitim ihtiyacı hissetmemeleri nedeniyle beden eğitimi ve spor dersini yürütebilecek nitelikleri kazanamadıklarını tespit etmişlerdir. Roth (2005) sınıf öğretmenlerinin bilgi ve deneyim

eksikliği nedeniyle beden eğitimi ve spor derslerine katılmaya çekindiklerini saptamıştır. Barnes (2002) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerini yürütebilmeleri için bilgi düzeylerini geliştirmeye ve güncel uygulamaları takip etmeye ihtiyaçları olduğunu, lisans eğitimlerinde bilgi, beceri ve uygulama düzeylerini geliştirecek programların uygulanması gerektiğini belirlemiştir. Morgan ve Bourke (2008) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin deneyimlerinin yeterli olmadığını, Xiang ve ark. (2002) sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi ve spor derslerini yürütebilecek bilgi ve beceri düzeyine erişemediklerini, Behets (1996) ise sınıf öğretmenlerinin yükseköğretimde beden eğitimi ve spor dersine ilişkin çok sınırlı bir eğitim aldığını belirtmişlerdir. Yıldız (2010) sınıf öğretmenlerinin üniversitede beden eğitimi ve spora ilişkin almış oldukları eğitimin yetersiz olduğunu belirtmiş, bunun da sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersini işlerken yetersizlik ve zorluk yaşamalarına neden olduğunu saptamıştır. Brumbaugh (1987) sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları beden eğitimi ve spora ilişkin derslerin, ilkokullarda verecekleri beden eğitimi ve spor dersleri için yeterli olmadığını ve bu eğitimlerin kendilerine herhangi bir faydasının olmadığını ifade etmiştir. Jones (1999) sınıf öğretmenlerinin üniversitede almış oldukları beden eğitimi ve spor dersine yönelik eğitimlerin yetersiz olduğunu, bilgi ve donanım açısından öğretmenlerin kendilerini yetersiz hissettiklerini tespit etmiştir. Ceylan (2006) sınıf öğretmenlerinin çoğu üniversitede almış oldukları eğitimin kendilerine bir faydasının olmadığını ve yeterli donanımı sağlayamadığından kendilerini yetersiz hissettiklerini belirtmiştir. Pehlivan ve ark. (2003) sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu lisans eğitimlerinde almış oldukları beden eğitimi ve spor derslerinin yeterli olmadığını ifade etmiştir.

Bu sonuçların aksine, Curtner-Smith (2007) sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde belirli düzeyde bir uygulama ile verilen beden eğitimi ve spor derslerinin yeterli olduğunu saptamıştır. Ayrıca, alınan beden eğitimi ve spor derslerinin, sınıf öğretmenlerinin ders ile alakalı bilgi-beceriye sahip olmalarına ve dersleri doğru bir şekilde uygulamalarına neden olduğunu belirtmiştir. Hart (2005) sınıf öğretmenlerinin üniversitede almış oldukları beden eğitimi ve spor öğretimine yönelik eğitimlerin yeterli olduğunu tespit etmiştir.

5.2. Sonuç

Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin,
- beden eğitimi ve spor dersini yürütebilecek bilgi, beceri ve donanım düzeyine sahip olmadıkları,

- beden eğitimi ve spor dersini verimli bir şekilde işleyemedikleri ve dersin hedeflerine ulaşamadığı,
- yükseköğretimde beden eğitimi ve spor dersine ilişkin çok sınırlı bir eğitim aldığı,
- beden eğitimi ve spor dersi için eğitime ihtiyaçları oldukları sonucuna varılmıştır

5.3. Öneriler

Araştırma Sonuçlarına Yönelik:

1. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği branşına geçiş yapan öğretmenlere daha etkin, başarılı ve yeterli olabilmeleri için uzmanlar tarafından yarışma ve oyun kuralları, sporcu sağlığı, spor mevzuatı gibi konularda teorik eğitimler, halk oyunları, takım ve bireysel sporlar ile ilgili konularda uygulamalı olarak destekleyici eğitimler verilmesi önerilebilir.
2. Sınıf öğretmenliği ile beden eğitimi ve spor öğretmenliğinin mesleki beceri ve yeterlilikleri farklı olduğundan branş değişikliği yapan öğretmenlerde yeni branşın yeterliklerinin, tutum ve becerilerinin oluşabilmesi için hizmet içi eğitimler verilebilir.
3. Beden eğitimi ve spor branşına geçiş yapan öğretmenlere öğrenci performansının nasıl değerlendirileceği ile ilgili bilgilendirici seminerler verilebilir.

Gelecekte Yapılacak Araştırmalara Yönelik:

1. Araştırma örnekleminin sınırlı bir bölge ile yapılmayarak Türkiye genelinde branş değişikliği yapan sınıf öğretmenleri üzerinde yapılması önerilebilir.
2. Nicel araştırma yöntemleri de kullanılarak karma yöntem araştırmaları yapılabilir.
3. Branş değişikliği yapan öğretmenlerin gözlem yoluyla değerlendirilebileceği araştırmaların yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akar, E. (2007). *İlköğretim sosyal bilgiler öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine verdikleri değer ve mesleki yeterlilikleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Akarçay Ulutaş, D., & Akarçay, Ö. (2018). Nitel veri analizi. İçinde: *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ş. Aslan. (Ed.). Konya: Eğitim Yayınevi, 423-437.
- Akkaş, M. (2013). *Alan değiştirdim ama... mutsuzum. eski alanıma dönmek istiyorum*. <https://turkegitimsen.org.tr/alan-degistirdim-ama-mutsuzum-eski-alanima-donmek-istiyorum/>.
- Aracı, H. (1998). *Okullarda beden eğitimi*. Ankara: Yardımcı Ofset.
- Arpacı, M. (2009). *Yaygın din eğitimi yöneticisi olarak müftülerin yeterlik düzeyleri*. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arslan, C., & Sünbül, A. M. (2006). Öğretmenlerin birlikte çalışma yeterlikleri. *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 25-36.
- Barnes, K. C. (2002). *A model health-related elementary physical education program for Saipan: Teachers' knowledge, attitudes, and practices*. (Doctoral Dissertation). University of San Diego, USA.
- Başaran, İ. E. (1991). *Örgütsel davranış*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Behets, D. (1996). Comparing teaching behavior during active learning time among physical education specialist and nonspecialist teachers. *Journal of Classroom Interaction*, 31(2), 23-30.
- Berg, B. L., & Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. H. Aydın. (Çev.). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Boztepe, H. (1994). İlköğretim çağındaki çocukların bedensel ve sosyal gelişmelerinde beden eğitimi ve sporun önemi. *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu*, Ankara: Millî Eğitim Basımevi, 361-7.
- Brumbaugh, J. (1987). *A view of physical education: Perceptions of five classroom teachers*. (Ed.D. Dissertation). University of North Carolina, Chicago.
- Brundrett, M. (2000). The question of competence: The origins, strengths and inadequacies of a leadership training paradigm. *School Leadership and Management*, 20, 125-135.
- Bucher, C. A. (1983). *Foundations of physical education & sport*. (9th Edition). USA: The C.V. Mosby Company.

- Can, N. (2004). Öğretmenlerin geliştirilmesi ve etkili öğretmen davranışları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 103–119.
- Cebeci, Ü. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersindeki öz-yeterlik algılarının bazı parametreler açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Ceylan, E. (2006). *İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ile ilgili bilgi tutum ve uygulamaları (Konya İli Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Curtner-Smith, M. D. (2007). The impact of a critically oriented physical education teacher education course on preservice classroom teachers. *Journal of Teaching in Physical Education*, 26, 35-56. <https://doi.org/10.1123/jtpe.26.1.35>.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. M. Bütün, S. B. Demir. (Çev. Ed.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çıldır, A. (2019). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Çiçek, R. (2008). *Uşak Karahallı ilçesi ilköğretim okulları birinci kademesinde işlenen beden eğitimi derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- DeCorby, K., Halas, J., Dixon, S., Wintrup, L., & Janzen, H. (2005). Classroom teachers and the challenges of delivering quality physical education. *The Journal of Educational Research*, 98(4), 208-220. <http://dx.doi.org/10.3200/JOER.98.4>.
- Devlet Planlama Teşkilatı [DPT]. (1983). *Gençlik ve Spor V. Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyon Raporu*. Ankara.
- Demirhan, G. (2003). Dünyada beden eğitimi öğretmeni yetiştirme. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 300, 13-22.
- Demirhan, G. (2002). Çağdaş beden eğitimi öğretmeni. *7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, (27-29 Ekim), Antalya.
- Demirhan, G., Bulca, Y., Saçlı, F., & Kangalgil, M. (2014). Beden eğitimi öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-2), 57-68.
- Doğan, E. (2000). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders uygulamaları*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

- Ekinci, A. (2010). Opinions of principals and teachers working in primary schools about their vocational problems. *Elementary Education Online*, 9(2), 734-748.
- Erdoğan, Ç. H. (2014). Beden eğitimi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin yeterlik algılarının incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Erol, M. & Başaran, M. (2020). İlkokul öğrencileri sınıf öğretmeni değişimini nasıl yapıyoruz?. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(4), 1196-1213.
- Ersözlü, N, Z., Maviş, Ö, F., Özel, Ö., & Kürşadoğlu, E, A. (2014). Alan değişikliği yapan sınıf öğretmenlerinin geçtikleri alanla ilgili uyum sorunları ve çözüm önerileri. *Eğitimde Politika Analizi Dergisi*, 3(1), 8-23.
- Espinoza, D. M. (2006). *Standards and standard practice of elementary physical education teachers in northern California*. (Doctoral Dissertation). Michigan State University.
- Faucette, N., Nugent. P., Sallis, J. F., & Mckenzie, T. L. (2002). "I'd rather chew on aluminum foil." Overcoming classroom teachers' resistance to teaching physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 21, 287-308.
- Fox, E. L., Bowers, R. W., & Foss, M. L. (1998). *The physiological basis of physical education and athletics*. (4th edition). Philadelphia: W.B. Saunders.
- Gander, M. J., & Gardiner, H. W. (2004). *Çocuk ve ergen gelişimi*. A. Dönmez, N. Çelen, B. Onur. (Çev. Ed.). (5. Baskı). Ankara: İmge Kitabevi.
- Gökbulut Özdemir, Ö. (2018). *Nitel araştırma tasarımı*. İçinde: *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ş. Aslan. (Ed.). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Gökkyer, N. (2014). 2012 yılında alan değişikliği yapan öğretmenlerin yeni alanlarına ve uygulamaya ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 22(3), 1187-1208.
- Guskey, T. R. & Passaro P. D. (1994). Teacher efficacy: A study of construct dimensions, *American Educational Research Journal*, 31, 627-643.
- Güven, S. (2008). Sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim ders programlarının uygulanmasına ilişkin görüşleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 177, 224–235.
- Güven, Ö., & Yıldız, Ö. (2014). Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fizikî etkinlikler dersinden beklentileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 525-538.
- Güzelbey, B. B. (2006). *İlköğretimin 1. 2. 3. sınıf öğretmenliği ile 4. 5. sınıf öğretmenliğinin uzmanlık alanına dönüştürülmesine ilişkin bir araştırma (Gaziantep Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

- Gürsel, F. (2005). İlköğretim okulları ilk kademe beden eğitimi dersleri için gelişimsel beden eğitimi modeli. 4. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*. Bursa: Burfaş Ofset Tesisleri, 253-260.
- Gürkan, T. (1993). *İlkokul öğretmenlerinin öğretmenlik tutumları ile benlik kavramları arasındaki ilişki*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Hart, M. A. (2005). Influence of a physical education methods course on elementary education majors' knowledge of fundamental movement skills. *The Physical Educator*, 62(4), 198-204.
- Humphries, C., & Ashy, M. (2002). Frequency and nature of physical education preparation of elementary education majors. *Physical Educator*, 59(1), 2-7.
- Jones, B. M. (1999). *The attitude of Lutheran elementary classroom teachers on the role of physical education*. (Doctoral Dissertation). Saint Louis University.
- Kamudan. (2012, 4 Ekim). *Hangi branşta kaç öğretmen alan değiştirdi?* 22 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.kamudan.com/egitim/hangi-bransta-kac-ogretmen-alan-degistirdi-h6440.html> adresinden edinilmiştir.
- Kangalgil, M. (1999). *İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine ilişkin görüşleri (Sivas İli Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Kara, İ. (2007). *İlköğretimde sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi öğretimine ilişkin yeterlik düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kartarı, A. (2017). Nitel düşünce ve etnografi: etnografik yöntemle düşünsel bir yaklaşım. *Moment Dergi*, 4(1), 207-220.
- Kaya, S., Şahin, H., Fırat, A., Maden, Ö., Eruçar, O. İ., & Ceren A. (2013). 2012-2013 eğitim-öğretim yılında alan değiştiren öğretmenlerin yeni alanlarına yönelik memnuniyet durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(2), 302-335.
- Kılınç, E. (2018). Nitel araştırmada geçerlilik ve güvenilirlik. İçinde: *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ş. Aslan (Ed.). Konya: Eğitim Yayınevi, 409-453.
- Kim, J., & Taggart, A. (2004). Teachers' perception of the culture of physical education: Investigating the silences at Hana Primary School. *Issues in Educational Research*, 14(1), 69-84. <http://researchrepository.murdoch.edu.au/id/eprint/24839>
- Koçoğlu, E., & Tekdal, D. (2020). Analysis of distance education activities conducted during COVID-19 pandemic. *Educational Research and Reviews*, 15(9), 536-543.
- Korkmaz, İ., & Serin, M. K. (2014). Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin yeni durumlarına ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 497-514.

- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Sage publications.
- Kuran, K. (2002). *Öğretmenlik mesleği*. A. Türkoğlu (Ed.). İçinde *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Mikro Basın Yayın Dağıtım.
- Kümbetoğlu, B. (2005). *Sosyolojide ve antropolojide niteliksel yöntem ve araştırma*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Leung, L. (2015). Validity, reliability, and generalizability in qualitative research. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 4(3), 324.
- Maulana, R., Opendakker, M. C., & Bosker, R. (2016). Öğretmenlerin öğretim davranışları akademik motivasyonun önemli belirleyicileri olarak: Okul yılı boyunca değişimler ve bağlantılar. *Öğrenme ve Bireysel Farklılıklar*, 50, 147-156.
- Mckenzie, T. L., Sallis, J. F., Kolody, B., & Faucette, F. N. (1997). Long-term effects of a physical education curriculum and staff development program: Spark. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 68(4), 280-291.
- MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü. (2006). *Tanıtım ve yönlendirme dersi*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı. (2006). Millî Eğitim Bakanlığı ilköğretim kurumları yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. *Tebliğler Dergisi*, 2584, 355-380.
- MEB. (2008). *Öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri, öğretmen yeterlikleri*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma. Desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan. (Çev. Ed.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Metzler, M. (1991). Implications from the results. *Journal of Teaching in Physical Education*, 10(4), 412-418.
- Miles, M, B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2nd ed.). Sage Publications, Inc.
- Morgan, P. J., & Bourke, S. (2008). Non-Specialist teachers' confidence to teach physical education: The nature and influence of personal school experiences in physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 13(1), 1-29. <https://doi.org/10.1080/17408980701345550>
- Morgan, P. J., & Bourke, S. F. (2004). "I know it's important but i'd rather teach something else!": An investigation into generalist teachers' perceptions of physical education in the primary school curriculum. *Paper Presented at the Australian Association for Research in Education Annual Conference*. Melbourne, Australia.

- Morgan, P., & Hansen, V. (2007). Recommendations to improve primary school physical education: Classroom teachers' perspective. *Journal of Educational Research*, 101 (2), 99-111. <https://doi.org/10.3200/JOER.101.2.99-112>
- Nebioğlu, D. (2004). *Beden eğitimi dersi genel esasları ve planlaması denetimi*. Bursa: Alp Yayınları.
- Nye, S. B. (2008). Fun club: A physical activity program for elementary schools. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 79(1), 36-38.
- Orhun, A. (1994). İlk ve orta öğretim okullarında beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarının, çağdaşlık boyutu. *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- Özcan, M. (2011). *Bilgi çağında öğretmen eğitimi, nitelikleri ve gücü*. Ankara: Türk Eğitim Derneği İktisadi İşletmesi.
- Özer, D. S., & Özer, M. K. (2001). *Çocuklarda motor gelişim*. (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özkan, H. (1999). *Türkiye'de beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirmek için bir model*. (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Palivec, D. K. (2005). *The work of award-winning elementary physical education teachers: a multiple case study*. (Doctoral Dissertation). Minnesota University, USA.
- Pangrazi, R. P., & Hastad, D. N. (1989). *Fitness in the elementary schools*. (Second Edition). AAHPERD Publications. Reston, VA.
- Parks, M. A. (2003). *Collective efficacy: A framework for understanding classroom teachers' perceptions of integrating physical activity*. (Doctoral Dissertation). Louisiana State University, USA.
- Paşa, B. M. (2002). *İlkokul sınıf öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerinin ve hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Patton, M. Q. (1985). *Quality in qualitative research: Methodological principles and recent developments*. Chicago: Invited address to Division J of the American Educational Research Association.
- Pehlivan, Z., Dönmez, B., & Yaşat, H. (2003). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşleri. *Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi*. Ankara: Sim Matbaacılık, 80-87.
- Pehlivan, Z. (2001). İlköğretimde beden eğitimi öğretmeni yetiştirme. II. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*, (21-23 Aralık). Bursa: Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, 115-120.

- Punch, K. F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş*. D. Bayrak, H. B. Arslan, Z. Akyüz. (Çev.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Quay, J. & Peters, J. (2008). Skills, strategies, sport, and social responsibility: reconnecting physical education. *Journal of Curriculum Studies*, 40(5), 601-626.
- Roth, J. F. (2005). *The role of teachers' self-efficacy in increasing children's physical activity*. (Doctoral Dissertation). Louisiana State University, USA.
- Sallis, J. F., Mckenzie, T. L., Alcaraz, J. E., Kolody, B., Faucette, N., & Hovell, M. F. (1997). The effects of a 2-year physical education program (spark) on physical activity and fitness in elementary school students. *American Journal of Public Health*, 87(8), 1328-1334.
- Selim Sırrı. (1930). Çocuk oyunları. *Terbiye*, 4(21), 308-311.
- Senemoğlu, N. (1994). Sınıf öğretmeni bilgiyi aktaran kişi değil, bilgiye ulaşma yollarını öğreten kişidir. *MPM Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi*, 7(81), 12-14.
- Sevilmiş, A., & Yıldız, Ö. (2021). An approach for being able to use the options of calculating inter-coder reliability manually and through software in qualitative research of education and training in sports. *International Journal of Progressive Education*, 17(2), 369-384.
- Sezgin, S. İ. (1980). *Becerili insan gücünün yetiştirilmesi araştırması*. Ankara: MEB Etüt ve Programlama Dairesi Yayını.
- Siedentop, D. (2004). *Introduction to physical education, fitness, and sport*. (5th Edition). Newyork, USA: McGraw-Hill Companies, Inc.
- şirin, E. F., & Bozkurt, İ. (2005). İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ile ilgili tutum ve uygulamaları. *4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*. Bursa: Burfaş Ofset Tesisleri, 96-102.
- Taşmektepligil, M. Y. (1995). *Sporun yaygınlaştırılmasında semt sahalarının etkinlikleri*. (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tavşancıl, E., & Aslan, E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Telli, S., Brok, P., & Çakıroğlu, J. (2008). Öğretmen ve öğrencilerin ideal öğretmen hakkındaki görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), 118-129.
- Thomas, R. J., Lee, M. A. & Thomas, T. K. (1988). *Physical education for children*. USA: Human Kinetics Publishers, Inc., Champaign, IL.

- Tortop, Y. (2005). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Trudeau, F., & Shephard, R. J. (2005). Contribution of school programmes to physical activity levels and attitudes in children and adults. *Sports Medicine*, 35(2), 89-105.
- Tsangaridou, N. (2004). Classroom teachers' reflections on teaching physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 24, 24-50. <https://doi.org/10.1123/jtpe.24.1.24>.
- Tschannen–Moran, M., & Woolfolk Hoy, A. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17(7), 783-805.
- Ulukol, B. (2006). *Okulda çocuk ve spor*. Ankara: Çocuk Sporcu Sağlığı.
- Ünlü, H., Sünbül, M., & Aydos, L. (2008). Beden eğitimi öğretmenleri yeterlik ölçeği geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 197-210.
- Xiang, P., Lowy, S., & Mcbride, R. (2002). The impact of a field-based elementary physical education methods course on preservice classroom teachers' beliefs. *Journal of Teaching in Physical Education*, 21, 145-161. <https://doi.org/10.1123/jtpe.21.2.145>
- Vail, K. (2006). Is physical fitness raising grades. *Education Digest*, 71(8), 13-19.
- Yeşilyaprak, B. (1999). Sınıf öğretmenlerinin rehberlik açısından rol ve işlevleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 144, 27-30.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Ö., & Güven, Ö. (2021). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve karşılaştıkları problemler. *Scientific Educational Studies*, 5(1), 27-46.
- Yıldız, M., & Yıldız, Ö. (2019). Problems that teachers coincide with in physical education lessons who changed classroom teaching branch to physical education teaching. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 21(2), 386-394.
- Yıldız, Ö., Aktaş, Ö., Yıldız, M., & Yıldırım, H. M. (2021). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine yönelik tutumları ve karşılaştıkları problemlerin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(47), 233-251.
- Yıldız, Ö. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve karşılaştıkları problemler*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldız, Ö. (2006). *Sınıf öğretmenleriyle yapılan bir görüşme*. Ankara.

Yılmaz, G. (2007). *Ankara'daki merkez ilköğretim okullarında görevli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ölçme değerlendirme tekniklerinin uygulamasına ilişkin görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

Ek-1 Kişisel Bilgi Formu

1. Cinsiyet:
2. Sınıf öğretmenliği hizmet süresi:
3. Görev yaptıkları okul:
4. Mezun oldukları üniversite:

Ek-2 Görüşme Formu

1. Sınıf öğretmeni olarak yetişmiş bir öğretmen olarak beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş yaptıktan sonra beden eğitimi dersini yürütmeniz ile ilgili neler söylemek istersiniz?
2. Beden eğitimi ve spor derslerini yeterli düzeyde ve verimli bir şekilde işlemeye yönelik neler söylemek istersiniz?
3. Beden eğitimi ve spora ilişkin bilgi ve becerinizi nasıl buluyorsunuz?
4. Beden eğitimi ve spor derslerini yürütürken karşılaştığınız problemler nelerdir?
5. Üniversite eğitiminiz sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde almış olduğunuz beden eğitimi ve spora yönelik eğitim-öğretimi, size sağladığı mesleki bilgi ve beceriler bakımından nasıl değerlendirirsiniz?

Tayfun AKBABA

Yüksek Lisans Öğrencisi

Ek-3 Etik Kurul Kararı

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
BAŞKANLIĞI
ETİK KURUL KARARI

Etik Kurul Toplantı Tarihi/Sayısı ve Karar No	Tarih :10/02/2023 Toplantı Sayısı:03 Karar No :2023/60
Araştırmanın Başlığı	Sınıf Öğretmenliği Branşından Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Branşına Geçiş Yapan Öğretmenlerin Yeterlikleri
Sorumlu Araştırmacı	Doç. Dr. Mehtap YILDIZ
Yardımcı Araştırmacı	Lisansüstü Öğrenci Tayfun AKBABA
Etik Kurul Kararı	13014 sayılı başvuru Etik Kurul tarafından değerlendirilmiş olup, başvurunun bilimsel araştırma etiği açısından “Uygun” olduğuna karar verilmiştir.

ASLI GİBİDİR
10/02/2023